

The background features three sets of concentric circles in shades of blue. One set is in the top right, a smaller one is in the middle right, and a large one is in the bottom right. Two thin, light blue diagonal lines cross the page from the top left towards the middle right.

Treball Final de Carrera

L'exploració d'audiovisuals i la gestió de drets
d'autor en els establiments hotelers.

Curs: 2008/2009

Alumna: Laura Coch Merayo

Tutor: Josep Mª Bech

Índex

I. Introducció.....	3-4
II. Objectius.....	5
III. Metodologia.....	6-7
IV. Marc Teòric.....	8-9
V. Cos del treball.....	10
1. La pràctica dels hotels en la reproducció dels drets d'autor.....	10
1.1. La Comunicació Pública: Reproducció en habitacions i espais públics.....	10-11
1.2. Tipus d'actes de Comunicació Pública.....	12-13
1.3. Incidència en el preu dels serveis.....	13-14
2. Els criteris dels Tribunals: Una jurisprudència oscil·lant.....	14
2.1. Les obres reproduïdes en habitacions d'hotel no paguen drets d'autor.....	15-17
2.2. Les obres reproduïdes en habitacions d'hotel paguen drets d'autor.....	17-18
3. Sentència del Tribunal de Justícia Europeu del 7 de desembre de 2006.....	18-20
4. Operacions i Processos: Entitats de Gestió i Hotels.....	20
4.1. Comunicació de les reproduccions.....	20-22
4.2. Les Entitats que gestionen els drets d'autor.....	22-24
4.3. Les Tarifes Generals.....	24-26
4.3.1 Convenis entre la CEHAT i Entitats de Gestió.....	26-30
5. Alternatives en la reproducció d'obres d'autor en els establiments hotelers.....	30
5.1. La reproducció d'obres lliures (<i>Copyleft</i>).....	30-33
5.2. Externalització de la gestió dels drets d'autor: el cas de Telefònica.....	33-34
VI. Conclusions.....	34-36
VII. Bibliografia.....	37-39
VIII. Annexos.....	41-69

I. Introducció

Antiguament, a l'indústria de l'hostaleria, molts empresaris violaven els drets de la propietat intel·lectual utilitzant-la sense permís i sense pagar. D'altra banda, també hi havia empresaris que evitaven infringir els drets d'autor d'altres persones i pagaven per utilitzar-los legítimament en els seus negocis.

Amb el pas del temps la propietat intel·lectual juntament amb els drets d'autor han anat prenent molta més importància. Sobretot a conseqüència del gran desenvolupament de les tecnologies fent incidència a l'àmbit d'Internet, on aquest ha obert moltes portes a la difusió d'aquest dret.

Un dels problemes en que més es troben els empresaris del sector turístic hotelier, és alhora de gestionar aquests drets d'autor, aquests es deriven de l'explotació d'obres protegides dels autors, que venen generats per la música, actuacions en viu, els televisors, la ràdio, etc que tenen lloc davant d'un públic objectiu.

La problemàtica té més incidència alhora de plantejar si es considera dret de comunicació al públic la difusió de les senyals de televisió en les habitacions dels hotels.

Aquest fet ha tingut un gran ressò en els Tribunals ja que s'ha disputat en moltes Sentències dels Tribunals, de tal manera que en el moment que es considerava "acte de comunicació pública" comportava realitzar un pagament per als empresaris hotelers, independentment si els clients instal·lats a les habitacions feien ús o no dels televisors.

Cal afegir que un dels motius que va comportar a que els hotels no acceptessin el pagament de quantitats econòmiques per els drets audiovisuals, ve avalat per un estudi que senyala que: *"Els clients dels hotels no miren la televisió ni mitja hora al dia" i que "la major part d'aquesta mitja hora ni tan sols es veu la televisió, el que es fa es posar-la de fons i escoltar-la"*

Un cop es detecta aquesta complexitat, durant tota la realització del treball, s'investiga les causes que se'n deriven i quina tècnica utilitza avui dia el sector per tal de solucionar aquest cas. Cal afegir, que l'origen se'n deriva de les interpretacions constants en el marc

legislatiu de l'article 20 de la Llei 1/1996 de la Propietat Intel·lectual, on s'especificarà més endavant.

Aquest és un tema que durant diversos anys ha estat creant polèmica tot i que no ha tingut rellevància en els mitjans de comunicació de primera categoria com els diaris o els noticiaris, tot així, dins del sector de la indústria hotelera hi ha hagut gran ressò i encara es busquen solucions i alternatives per a facilitar les gestions que aquest fet comporta.

II. Objectius

Quan els clients s'allotgen a les dependències d'un hotel, molts desconeixen que la música que escolten, els canals de televisió que miren, els espectacles d'animació dels quals en gaudeixen, generen una despesa per al hotelier pel que fa als drets que ha de pagar aquest per utilitzar el repertori musical o televisiu que té lloc al establiment.

Aquest és per tant, un assumpte on existeix molt poca documentació, i en conseqüència avui dia es desconeix bastant en la societat en general. És per això que s'ha trobat interessant aprofundir en aquest temari.

L'objectiu principal del treball és doncs, investigar sobre com es tracta la propietat intel·lectual i els drets d'autor en el sector turístic hotelier. Esbrinar com funciona aquesta gestió avui dia, fent més incidència la que ocupa les televisions en les habitacions d'hotel, i quins criteris utilitzen les entitats de gestió per exigir aquest dret.

La finalitat final és fer una anàlisi de la situació actual sobre les operacions i processos en la gestió dels drets d'autor i proposar alternatives als establiments hotelers a partir dels criteris dels tribunals, per tant el treball servirà com una guia manual que orienti al sector de l'hostaleria.

III. Metodologia

Per a la realització del treball ha tingut lloc una important recerca d'informació, començant primer, per l'article 20 de el "Real Decreto Legislativo 1/1996 on s'aprova el text de la Llei de la Propietat Intel·lectual" i s'estableix què s'entén per "Comunicació Pública".

Aquesta ha estat una definició molt important a tenir en compte per poder entendre la font del treball. Aquesta llei ha estat la base per la qual els diferents Tribunals de Justícia han originat els seus criteris i decretat les seves Sentències. Aquestes han estat de gran utilitat per recopilar les diferents divergències històriques del Tribunal Suprem, i per aquest motiu s'ha utilitzat la base de dades "Aranzadi".

L'estudi dels Convenis que existeixen entre algunes associacions d'hotels amb les entitats de gestió de drets d'autor han esdevingut una peça clau per a l'elaboració del treball ja que es defineixen els diversos acords i gestions entre ambdós empreses.

Una altra font bàsica ha estat la recopilació d'informació a través d'entrevistes adreçades a les entitats de gestió, en aquest cas a SGAE (Sociedad General de Autores y Editores) on s'ha fet una entrevista al delegat territorial de l'empresa, i ha aportat molta informació oral, com una petita introducció històrica de les Sentències dels Tribunals i la base fonamental en què es basa l'empresa, la ja citada llei de la Propietat Intel·lectual, concretament l'article 20.

A més a més ha proporcionat, les tarifes generals i mostres de contractes-autorització, documentació molt important per a conèixer les diverses clàusules contractuals especialitzades per a hotels.

Per altra banda, també consten tres entrevistes a tres a empresaris del sector hotel·ler, de tres hotels diferents, dos de quatre estrelles i un de tres. A més a més una entrevista telefònica amb la CEHAT (Confederación Española de Hoteles i Alojamientos Turísticos).

En quant a la realització de l'entrevista amb l'entitat de gestió SGAE, no hi ha hagut cap problema i han aportat molta informació d'una manera molt tècnica i especialitzada, per contra els empresaris hotelers a els quals s'ha dirigit per fer una possible entrevista, no tenien gaire informació sobre el tema i no tenien gaire coneixement.

Així mateix, he pogut observar que en aquest sector hi ha un gran desconeixement sobre com funciona la gestió de l'explotació dels drets d'autor.

Aquestes entrevistes han ajudat a veure la realitat que viu actualment el sector turístic respecte aquesta temàtica. Han estat elaborades un cop s'han consultat algunes fonts també molt essencials com les publicacions oficials del DOCG, més concretament el Decret 53/1994, de 8 de Febrer, sobre el règim de preus, reserves i serveis complementaris en establiments d'allotjament turístic.

Les fonts secundàries han estat els llibres "Pérez de Ontiveros Baquero, Carmen; Casas Vallés, Ramón; Erdozáin López, Jose Ramon; Valdés Alonso, Alberto; Martínez Ayuso, Miguel Ángel; Prólogo: Bercovitz Rodriguez-Cano, Rodrigo. (2008). "La obra Audiovisual en la Reforma de la Ley de Propiedad Intelectual". Aranzadi. Cizur Menor. 220 pàg" i "Bart, Stephen. (2001) "Hospitality Law: Managing Legal Issues In The Hospitality Industry". Editorial: John Wiley & Sons Inc".

El primer ens situa dins del marc legislatiu històric i actual. El llibre descriu la reforma legislativa per adaptar el dret a les exigències que deriven de la difusió de les obres i els serveis protegits per la Propietat Intel·lectual.

El segon és una bona introducció respecte el tema de la llei en el servei de l'hostaleria. Es basa fonamentalment en la llei del Regne Unit, però la seva informació és molt vàlida per a la legislació d'aquest àmbit en general, on s'inclouen les Directives i regularitzacions Europees.

Internet també ha estat útil per consultar l'actualitat del tema i la rellevància que aquest ha tingut i té actualment als mitjans de comunicació. S'han trobat diverses notícies on s'adjunten al Annex.

*Veure Annex I: Entrevistes

IV. Marc Teòric

Per tal de poder entendre el marc teòric del treball s'haurà de disposar abans de les diverses definicions dels diversos conceptes que apareixen en aquest, per tal de fer més fàcil i entenedora la seva lectura.

A Espanya s'anomena Propietat Intel·lectual al conjunt de facultats reconegudes per la "Llei de la Propietat Intel·lectual" als escriptors, pintors, compositors, programadors, actors, productors etc. Són facultats originades al crear aquests una obra o realitzar actuacions o produccions generades per l'intel·lecte.

La propietat intel·lectual comprèn diversos drets, uns personals, com els drets morals i uns altres econòmics, com són els drets d'explotació.

Aquets últims són el conjunt de facultats del seu titular que, amb caràcter exclusiu, pot autoritzar o prohibir la reproducció de l'obra o actuació, és a dir: copiar-la, fixar-la o gravar-la, distribuir-la, comunicar-la públicament o transformar-la.

Aquest dret es contempla plasmat a l'article 17 de la "Ley especial 22/1987", on diu literàlment: *"Consagra el derecho del autor a la explotación exclusiva de su obra, de tal manera que no pueden realizarse sin su consentimiento actividades que representen reproducción, distribución, transformación y comunicación pública de lo creado por su talento e inspiración artística"*.

La paraula Copyright (Dret d'autor) significa el conjunt de drets que es donen al reproduir i utilitzar la propietat intel·lectual. L'autor té el dret de prevenir que una altra persona reproduïxi, distribueixi, representi o exposi la seva obra durant un temps determinat.

L'aplicació d'aquest es fa a les obres literàries, dramàtiques, musicals, artístiques i intel·lectuals.

Per altra banda ha de quedar clar, què entenem per autor i els subjectes dels drets d'Autor que segons el Ministeri de Cultura és diu el següent:

"Es considera autor la persona natural que creï alguna obra literària, artística o científica. Són objecte de propietat intel·lectual totes les creacions originals literàries, artístiques o científiques expressades per qualsevol mitjà o suport, tangible o intangible, actualment conegut o que s'inventi en el futur. La propietat intel·lectual d'una obra literària, artística o científica correspon a l'autor pel sol fet de la seva creació."

La condició d'autor té un caràcter irrenunciable; no pot transmetre's Intervivos ni mortis causa, no s'extingeix amb el transcurs del temps, així com tampoc no entra en el domini públic ni és susceptible de prescripció".

V. Cos del Treball

1. La pràctica dels hotels en la reproducció dels drets d'autor

Actualment als empresaris hotelers espanyols se'ls hi fa un seguiment molt estricte pel que fa a la exigència del pagament dels drets d'autor que utilitzen dins de les seves dependències.

Representants de zona d'algunes de les entitats que gestionen aquest dret vigilen de molt a prop les activitats que comporten un ús dels drets que la seva empresa gestiona i, per tant, tenen el dret de cobrar.

Aquesta vigilància es realitza cada cop més exhaustivament, com a conseqüència de que hi ha hagut molts casos on hotelers no han declarat el 100% de tots els actes on hi esdevenien drets d'autor per tal d'eximir-se al menys d'algun pagament.

Aquest excés de control dels drets d'autor té molt a veure amb la seva evolució dels darrers anys, ja que el poder descarregar música via Internet facilita violar la Propietat Intel·lectual.

Tot i això encara hi ha molts hotels que s'arrisquen a córrer el risc de que els sorprendin les entitats de gestió i a més a més hagin de pagar una amonestació.

1.1 La Comunicació Pública: Reproducció en habitacions i en espais públics

Les entitats que gestionen en representació dels autors i productors porten anys procurant que els hotels paguin una quantitat econòmica per la comunicació pública de les seves obres protegides que es realitzaven en les habitacions on els clients eren hospedats.

Mentre que la postura dels hotels era que estaven d'acord que havien de pagar per la música o les imatges que es posaven a disposició dels clients a les zones comunes com el hall d'entrada, la cafeteria o les espais d'oci. No creien que havien de pagar per les reproduccions en les habitacions.

Ha estat la definició del concepte de "comunicació pública" (Article 20 del Reial Decret Legislatiu 1/1996 de la Llei de la Propietat Intel·lectual de 12 d'Abril) la que ha creat

divergents opinions a causa de la seva escassa claredat del concepte que en el segon apartat es volia definir:

- *“Se entenderá por comunicación pública todo acto por el cual una pluralidad de personas pueda tener acceso a la obra sin previa distribución de ejemplares a cada una de ellas.*
- *No se considerará pública la comunicación cuando se celebre dentro de un ámbito estrictamente doméstico que no esté integrado o conectado a una red de difusión de cualquier tipo”.*

El segon dels criteris que es poden adoptar a l'hora de considerar com un acte de comunicació pública, aquell que es realitzi en les habitacions d'hotels, és el de l'existència d'una retransmissió per part de l'entitat del titular del establiment.

Sabem que el segon paràgraf del article 20.1 de la L.P.I (Llei de la Propietat Intel·lectual) estableix com a requisit necessari per excloure de l'àmbit de la comunicació pública aquells actes que es celebrin dins d'un àmbit estrictament domèstic, que no estiguin integrats o connectats a una xarxa de difusió de cap tipus. De manera que, tot i considerar que un determinat acte es produeixi en un àmbit estrictament domèstic, la seva inclusió en la comunicació pública deriva precisament la seva vinculació a la citada xarxa de difusió.

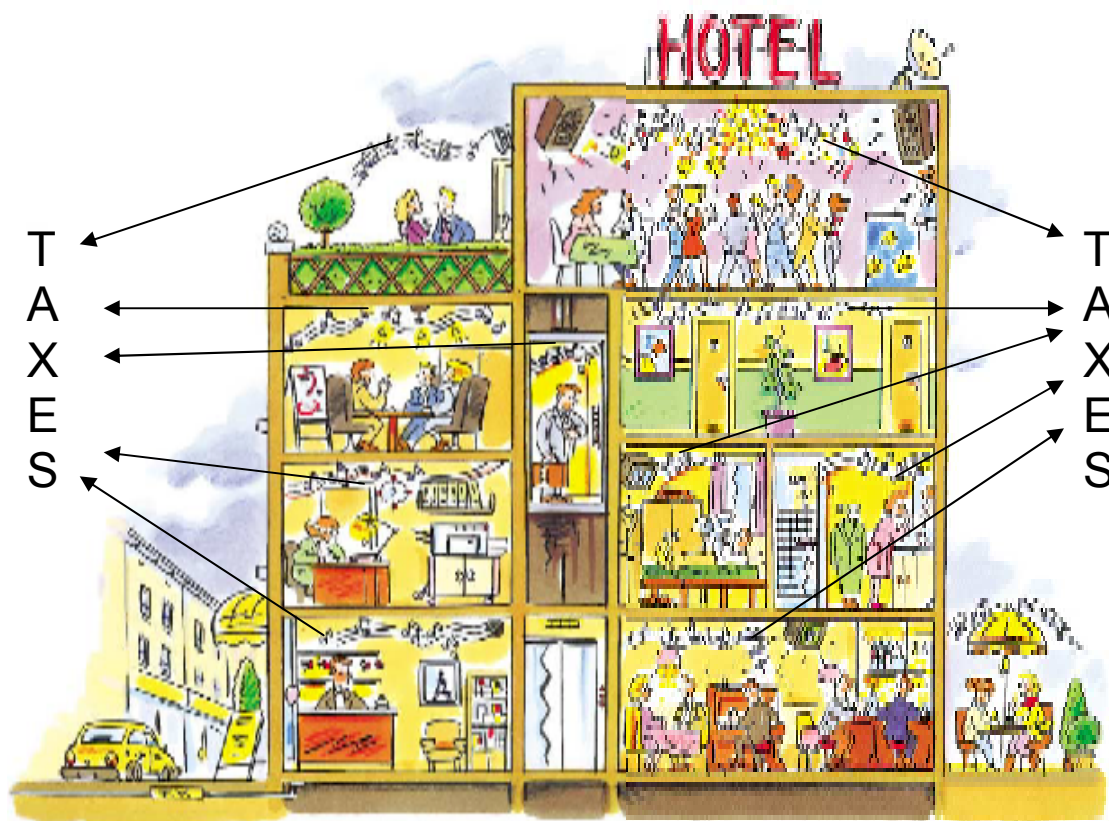
Per aquest motiu han esdevingut les varies interpretacions que han sorgit d'aquesta exigència legal, entre elles, la del legislador, al establir l'exigència de que no existeixi una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

A més a més la “comunicació pública” implica moltes vegades l'acte de la divulgació, és a dir, sempre que sigui la primera comunicació pública davant d'un públic.

Cal dir però, que només és lícita si es produeix amb consentiment del autor o dels titulars del dret de divulgació.

Com a acte de divulgar, la possibilitat de comunicació pública és un dret irrenunciable del autor, però també constitueix una forma d'explotació de l'obra, de manera que els drets que adquireix, i singularment el de ésser remunerada, són transmissibles a altres persones.

1.2. Tipus d'actes de comunicació pública

* Font: SGAE

En aquesta representació gràfica podem observar els diferents actes de comunicació pública que poden tenir lloc dins dels establiments hotelers segons l'SGAE.

Se'ns informa que el fil musical dins de l'ascensor, al bar, als jardins, i als passadissos que accedeixen a les diverses dependències són actes de comunicació pública, igualment que el fil musical instal·lat al interior de les habitacions com també el cas de les televisions.

Segons el contracte que l'SGAE realitza amb els hotelers, aquesta administra cinc tipus d'actes de comunicació pública amb quatre tipus de tarifes. Aquets són els següents:

- "Utilización de las obras del repertorio SGAE con carácter secundario, por cualquier procedimiento o medio efectuada en las dependencias comunes de los establecimientos hoteleros, excluida la ejecución humana"
- "Utilización de las obras del repertorio SGAE, efectuada en todo el ámbito del hotel, mediante contraprestación (video bajo demanda, pago por visión, etc.)"

- “Amenización con ejecución humana en las dependencias del hotel”
- “Bailes en bodas, banquetes o actos análogos”
- “Bailes y/o espectáculos de animación destinados exclusivamente para los huéspedes del hotel realizados en dependencias que no tengan la consideración de Sala de Fiestas o Discoteca, que concluyan las sesiones a las doce horas de la noche, que no se exija precio de entrada ni obligación de consumir, que no se modifiquen los precios de las consumiciones respecto de los que, con carácter general, se cobren en el servicio de bar, y que no se realice publicidad de estos actos en el exterior del recinto hotelero ”

Al segon apartat on s'especifica clarament la utilització d'obres del repertori gestionat per la SGAE efectuat en tot l'àmbit del hotel, inclou també les dependències de les habitacions, i el preu es determina mitjançant les places que ocupen cada habitació.

1.3. Incidència en el preu dels serveis

Com ja hem vist, el fet de que els hotels hagin de pagar per les comunicacions que produeixen les televisions a les habitacions, els hotelers d'una manera implícita repercuteixen aquest cost als preus d'aquestes.

Per contra, l'article 17 del Decret Català 54/1994, de 8 de Febrer, *sobre el règim de preus, reserves i serveis complementaris en establiments d'allotjament turístic* estableix que les televisions formen part dels anomenats serveis comuns.

Article 17: Preus dels serveis comuns

17.1 Els establiments hotelers no poden cobrar cap quantitat als seus clients per la utilització dels serveis comuns complementaris de què disposin aquests.

17.2 Tenen la consideració de serveis comuns als efectes del que s'estableix al paràgraf anterior:

[...]

d) Les televisions.

[...]

Per tant, si l'establiment incorpora dins del preu de l'habitació el cost que li genera el pagament dels drets d'autor, segons aquest decret català, està realitzant un acte il·lícit. A més a més, aquest està obligat a facturar els serveis per separat (art. 3 del Decret 53/1994).

Tot i això molts hotelers en les factures dels banquets, per exemple, no hi especifiquen el concepte de drets d'autor que el client ha de pagar, ja que això causa conflictes entre els clients i hotelers com a conseqüència que, en la majoria de casos, els sol·licitants del banquet no entenen el perquè s'ha de pagar per els drets d'autor.

Cal afegir, que aquest Decret ens consta des de l'any 1994 i ha quedat desfasat, sobretot en aquest aspecte, i per tant, la possibilitat d'adaptar-lo a les noves lleis i reglaments seria una bona alternativa.

2. Els criteris dels tribunals: Una jurisprudència oscil·lant

Durant els últims anys, hi ha hagut divergències constants entre les entitats de gestió dels drets d'autor i els titulars dels establiments hotelers com a conseqüència de la instal·lació d'aparells de ràdio i de televisió en les zones comuns i les habitacions d'hotels.

En relació a la qüestió sobre si els establiments turístics, més concretament els hotels, han de pagar pels actes de comunicació pública que es produeixen mitjançant les televisions instal·lades a les habitacions, hi ha hagut dos criteris dominants antagònics en les diverses sentències dels Tribunals de Justícia dictades fins el moment, els quals resulten difícils de situar cronològicament.

Aquesta controvèrsia apareix com a conseqüència de les diverses interpretacions de l'article 20 de el "Reial Decret Legislatiu 1/1996 de la Llei de la Propietat Intel·lectual".

Han estat varis els criteris que han interpretat el concepte "d'acte de comunicació pública", diferenciant aquells que es celebraven dins d'un àmbit estrictament domèstic, un dels primers criteris utilitzats ha estat el de la determinació quantitativa dels destinataris, ja que l'acte de comunicació de l'obra intel·lectual protegida ha de dirigir-se necessàriament a una pluralitat de destinataris que potencialment puguin accedir a la mateixa.

Per tal de poder entendre d'una manera més senzilla aquestes controvèrsies dels Tribunals, s'han realitzat dos apartats, on s'especifiquen a cadascun les sentències que decretaven que les habitacions d'hotel no tenien l'obligació de pagar per els drets d'autor i un altre on si que en tenien l'obligació.

2.1. Les obres reproduïdes en habitacions d'hotel no tenen l'obligació de pagar drets d'autor

“Sentència del Tribunal Suprem de 18 de Juliol de 1994”

En aquesta Sentència el Tribunal de la Sala, va estimar la demanda de l'SGAE a un hotel per la comunicació pública del repertori d'obres musicals a través d'aparells mecànics reproductors d'imatges, instal·lat en un dels salons de l'hotel, sense l'autorització preceptiva de l'SGAE.

D'altra banda, la Sala va considerar que l'ús dels aparells instal·lats a cadascuna de les habitacions de l'hotel, com un dels serveis oferts i prestats a la clientela, no es podia considerar com a acte de comunicació pública de les obres musicals, ja que l'habitació d'un hotel es una prolongació de la llar, entenent aquest no només com a domicili o lloc de residència habitual, sinó també i fonamentalment com espai vital privat i íntim, com dependència habitable d'àmbit reservat, d'utilització restringida i accés dependent de la voluntat del client.

En aquest sentit doncs, la comunicació d'obres intel·lectuals a l'interior d'una habitació d'un hotel es desenvolupen dins d'un àmbit domèstic, en una esfera d'estricta privacitat, en un marc espacial no accessible al públic en general.

“Sentència del Tribunal Suprem del 24 de Setembre de 2002”

El “Tribunal Supremo” va modificar el criteri sobre la qüestió de si els hotels devien pagar pels drets d'autor relatius a les obres que es difonien per mitjà de les televisions instal·lades en les seves habitacions, emparant-se en un altre Sentència del Tribunal Constitucional de “17 de Enero de 2002”, en la que es declara la **inconstitucionalitat** del art. 557 de la “Ley de Enjuiciamiento Criminal” exposà que les habitacions dels hotels es consideraven com a domicilis privats a efectes constitucionals. En aquest àmbit és on els clients despleguen tota la seva privacitat, entrant així dins l'àmbit domèstic. Per tant, la difusió d'emissions televisives dins d'aquest recinte no es considerarien comunicació pública i per tant no hi esdevindrien drets d'autor.

Segons l'article 557 de la "Ley de Enjuiciamiento Criminal: Las tabernas, casas de comidas, posadas y fondas, no se reputarán como domicilio de los que se encuentren o residan en ellas accidental o temporalmente, y lo serán tan sólo de los taberneros, hosteleros, posaderos y fondistas que se hallen a su frente y habiten allí con sus familias en la parte del edificio a este servicio destinada.

Y per reafirmar la Sentència es declarava: *"Las habitaciones de hoteles, pensiones y establecimientos similares, legítimamente ocupadas, constituyen a efectos constitucionales, domicilio de quien en ellas residan, aunque sólo sea temporal o accidentalmente, con la obligada consecuencia de que, para llevar a cabo en las mismas las diligencias de entrada y registro, a falta de consentimiento de sus titulares, es precisa la previa autorización judicial, porque en otro caso la persona que careciera de un piso como lugar de vivienda, no vería jamás protegida su intimidad"*

"Sentència del Tribunal Suprem de 10 de Maig de 2003"

Es tracta d'una Sentència on s'expressa amb claredat que implica un canvi de criteri jurisprudencial *"razonablemente fundado"*, en la recerca de la uniformitat. Aquest canvi de criteri jurisprudencial exclou l'existència d'actes de comunicació pública.

Per fonamentar la posició sustentada s'estableixen els següents arguments:

- 1) *Conforme a lo dispuesto en el párrafo segundo del art. 20.1, no ha de considerarse pública la comunicación que se realiza en un ámbito estrictamente doméstico, reuniendo los dormitorios de los hoteles dicha condición; para el Tribunal, si las habitaciones resultan residencias privadas, con equivalencia al domicilio en el ámbito penal, ninguna razón, ni lógica ni jurídica, impide considerarlas así a efectos civiles.*
- 2) *No se impone a los huéspedes un uso uniforme y general de las difusiones de contenido televisivo, sino que se deja a su libre elección. Distinto sería si se tratase de comunicaciones asignadas de modo forzoso, tarifadas como suele suceder con las que se transmiten en dependencias comunes especiales a tal fin y más aún si se cobrase un suplemento por la prestación de tal servicio. Esto aquí no ocurre, pues se presenta como servicio integrado, para mayor confort del cliente.*
- 3) *No se probó que ese cobrase un suplemento por la prestación de dicho servicio, sino que se presenta como integrado en las prestaciones para mayor disfrute del cliente.*
- 4) *Además, no concurre red de difusión de ningún tipo; para la Sala, aunque la interpretación de esta exigencia legal no resulta clara, prácticamente hay comunicaciones privadas cuando se trata de un mero traslado de la señal de la antena a los aparatos receptores.*
- 5) *No se acredita que la empresa hotelera hubiera llevado a cabo actuaciones de alteración o transformación de las señales captadas.*

- 6) *Se trata de un acto de mera recepción de una comunicación emitida por una entidad televisiva que ya satisface los derechos correspondientes.*

A més a més rebutja la possible existència d'una xarxa de difusió que exclouï la comunicació d'obres a les habitacions d'hotel d'àmbit estrictament privat, en el que, des de la seva perspectiva, es desenvolupa. En aquest sentit, diu literalment:

“Respecto a lo que ha de entenderse por red de difusión, la norma no se presenta lo suficiente precisa y clara y su interpretación no conduce a una extensiva y desmesurada, pues prácticamente hay comunicaciones privadas cuando se trata del mero traslado de la señal de antena a los aparatos receptores instalados en las habitaciones hoteleras, tal como sucede con los hogares particulares y comunidades de vecinos.

No hay comunicación pública cuando en la habitación de un hotel se contempla la televisión o se escucha la radio utilizando aparatos instalados en la misma para el disfrute del cliente. No se ha demostrado que la empresa hotelera hubiera llevado a cabo actuaciones de alteración o transformación de las señales captadas y la comunicación viene desarrollándose dentro de la estricta privacidad.”

2.2. Les obres reproduïdes en habitacions d'hotel tenen l'obligació de pagar drets d'autor

“Sentència del Tribunal Suprem del 11 de Març de 1996”

Aquí es va admetre que els hotels deuen pagar per la difusió de les emissions televisives en les habitacions dels hotels, ja que no es podia dubtar de que es tractava de la prestació d'un servei ofert per els hotels, i que d'aquesta manera els hi aportava un benefici, i es conclouia que aquella difusió no era gratuïta.

Cal afegir que el seu fonament jurídic tercer declara que:

“Lo que tiene en cuenta el artículo 20 para que se dé comunicación pública son aquellos actos en los que una pluralidad de personas pueden tener acceso a la obra creativa y en lugar accesible al público, por lo que no se precisa una concurrencia simultánea, sino que puede ser sucesiva, tratándose de habitaciones, siempre que quepa la comparecencia plural y aleje situación de utilización exclusivamente privada.”

En aquest sentit, diu el Tribunal, que no es procedeix a fer distinció entre les dependències destinades al vestíbul i les que serveixen com a dormitori, ja que la “Ley de Propiedad Intelectual” no ho contempla.

“Sentència del Tribunal Suprem de 31 de Gener de 2003”

En aquesta Sentència es tornava al primer criteri, però amb la matisació de distingir, dins del concepte de domicili de les habitacions d'hotels, que havia de tenir-se en compte la “Ley de Enjuiciamiento Criminal” com a àmbit estrictament penal, i que res altera el caràcter de servei ofert als clients com la difusió de retransmissions televisives a l'interior de les habitacions dels hotels, que es considera com un acte de comunicació pública del article 20 de la “Ley de Propiedad Intelectual de 12 de Abril de 1996”, que com a tal, hi esdevenen drets d'autor.

Segons aquesta Sentència; la base clau d'aquesta es que el fet d'instal·lar aparells televisius a les habitacions, es un servei que repercuteix en el preu, essent un benefici que aporta a l'empresa hotelera.

3. Sentència del Tribunal de Justícia Europeu del 7 de desembre de 2006

Aquesta Sentència apareix després de que SGAE va denunciar a un Hotel de Barcelona, L'hotel Rafael, per tal de que aquest adquirís una llicència per a posar a disposició les obres protegides a les seves habitacions, l'Audiència Provincial de Barcelona va plantejar la qüestió al Tribunal de Justícia de Luxemburg per a que resolgués una sèrie de qüestions prejudicials. Ja que el Tribunal Suprem, en moltes de les sentències històriques va demostrar tenir postures discordants.

Se li plantejà aquestes qüestions prejudicials:

- Si la instal·lació a les habitacions d'un hotel d'aparells de televisió als que es distribueix per cable la senyal de televisió captada, per via satèl·lit o terrestre, constitueix un acte de comunicació pública sobre el qual s'extén les normatives nacionals de protecció dels drets d'autor prevista a l'article 3 de la Directiva 2001/29 del Parlament Europeu i del Consell relativa a l'harmonització de determinats aspectes dels drets d'autor i drets afins als drets d'autor a la societat de la informació.
- Si s'ha d'entendre l'habitació d'un hotel com un àmbit estrictament domèstic, per deixar de considerar comunicació pública la realitzada mitjançant aparells de televisió els quals

es distribueix la senyal prèviament captada per l'hotel, contrari a la protecció dels drets d'autor reconeguda per la Directiva 2001/29.

- Als efectes de la protecció dels drets d'autor davant a actes de comunicació pública prevista a la Directiva 2001/29, si la comunicació que es duu a terme és a través d'un televisor dins d'una habitació de dormitori de un hotel pot considerar-se pública per tenir accés a la obra un públic successiu.

El Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees respongué sobre la primera i tercera qüestió:

“En cuanto a la cuestión de si la instalación de aparatos de televisión en las habitaciones de un establecimiento hotelero constituye por sí sola un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1 de la Directiva 2001/29, debe recordarse que el vigésimo séptimo considerado de dicha Directiva precisa, con arreglo al artículo 8 del Tratado de la OMPI sobre derechos de autor, que “la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales necesarias para facilitar o efectuar una comunicación no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la (mencionada) Directiva”. Sin embargo, si bien la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales en la que generalmente participan, además del establecimiento hotelero, empresas especializadas en la venta o el alquiler de televisores no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la Directiva 2001/29, tales instalaciones posibilitan técnicamente el acceso del público a las obras radiodifundidas. Por tal motivo, la distribución de la señal por el establecimiento hotelero a los clientes alojados en sus habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye una comunicación al público, sin que tenga relevancia alguna la técnica que se haya utilizado para la transmisión de la señal”

“La clientela de un establecimiento hotelero es efectivamente un público nuevo. La distribución de la obra radiodifundida a esta clientela a través de aparatos de televisión no constituye un simple medio técnico para garantizar o mejorar la recepción de la emisión de origen en su zona de cobertura. Por el contrario, el establecimiento hotelero interviene, con pleno conocimiento de las consecuencias de su comportamiento, para dar a sus huéspedes la posibilidad de acceder a la obra protegida. Si no tuviera lugar esta intervención, los clientes, aun cuando se encontraran dentro de la mencionada zona, no podrían, en principio, disfrutar de la obra difundida”.

Finalment, pel que fa a la segona qüestió el Tribunal va donar la següent afirmació:

“El carácter privado de los dormitorios de un establecimiento hotelero no impide que se considere que la comunicación de una obra en tales habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29”

Article 3 apartat 1 de la Directiva 2001/29: Los Estados miembros establecerán a favor de los autores el derecho exclusivo a autorizar o prohibir cualquier comunicación al público de sus obras, por procedimientos alámbricos o inalámbricos, incluida la puesta a disposición

del público de sus obras de tal forma que cualquier persona pueda acceder a ellas desde el lugar y en el momento que elija”.

Aquesta Sentència resulta molt clara i posa punt i final a les diferents divergències que han aparegut en els últims anys respecte a la interpretació de l'article 20 de la “Ley de Propiedad Intelectual”, en que afecta als actes de comunicació pública realitzats per mitjà d'aparells de ràdio i televisió instal·lats en les habitacions dels establiments hotelers.

*Veure Annex VI: Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 2006

4. Operacions i processos: Entitats de Gestió i Hotels

Pel que fa a les operacions i processos s'ha investigat sobre com els empresaris hotelers gestionen avui dia aquest tema. Es planteja la pregunta sobre quina relació tenen aquests amb les entitats de gestió dels drets d'autor.

Els empresaris del sector turístic no disposen actualment de diverses tècniques per a gestionar aquests drets, això vol dir, que estan subjectats a la manera de gestionar que les entitats els hi reclamen.

4.1 Comunicació de les reproduccions

Per a la realització de qualsevol tipus de comunicació pública, les entitats de gestió obliguen als hotelers a fer una declaració per escrit de tots els actes que es realitzin a les seves dependències.

Segons les característiques de l'acte es demanarà un tipus d'informació o una altra.

Segons els models d' SGAE:

Per a la declaració de balls que es celebrin amb motiu de casament, bateigs i comunions o en els que l'accés de tots els assistents es realitzi a través d'una invitació personal i no condicionada a la contraprestació haurà de constar en un document la següent informació:

- Nom de l'establiment
- Mes i any de la declaració
- Mes de la celebració
- Nom del firmant

- Data
- Indicar si es un sopar o un dinar
- Nombre de començals
- Intèrprets / Actuants

Per tal de declarar els balls i espectacles d'animació realitzats en el local de referència, es mantindrà invariable segons el quadre informatiu que es mostra a continuació, fins que es produeixi una comunicació modificativa per part de l'empresa a SGAE.

- Nom de l'empresa
- Nom de l'establiment
- Número de Sessions diàries de Dilluns a Diumenge
- Sistema d'execució musical (humana, mecànica o mixta)
- Mesos que duraran les sessions
- Firma de l'empresa

Per a tots aquells actes que no existeixi un contracte d'autorització elaborat, i l'hotel per diversos motius vulgui efectuar una festa privada de cap d'any, per exemple, haurà d'omplir una sol·licitud d'autorització on hi especificarà la següent informació. Si es cobra un preu d'entrada per el cobert i el ball, s'haurà de veure reflectit en el document.

- Nom de la persona que sol·licita el ball
- Departament del sol·licitant
- CIF (Codi d'Identificació Fiscal)
- Aforament
- Indicar si es un sopar ball o un sopar sense ball
- Preu del cobert si es un sopar ball
- Preu d'entrada si es un ball
- Indicar si la música es farà mitjançant Discos/Cassette/CD o mitjançant una Orquestra o un Grup amb el seu nom corresponent
- Data de l'esdeveniment

Després de fer les declaracions escaients per part de l'hoteler, SGAE envia una factura en relació a la declaració.

*Veure Annex III: Factura Cap d'any 2008 Hotel X

Aquesta documentació haurà de ser entregada per escrit o directament a SGAE, a algun dels seus delegats o representants de zona, i haurà de ser la declaració mensual anticipada dels actes que hauran de tenir lloc durant el mes següent.

Per tal de transmetre aquesta informació, l'SGAE posa a disposició un model de declaració que es pot remetre per qualsevol mitjà escrit, inclòs l'electrònic.

En el cas de que es produís una variació efectuada amb posterioritat a la presentació de la declaració l'empresa ho haurà de comunicar a l'entitat de gestió per escrit i amb 48 hores d'antelació.

* Veure Annex II: Contractes d'autorització

Quan un usuari no demana la corresponent autorització per l'ús del repertori, SGAE pot reclamar el pagament dels drets d'autor i activar mecanismes de vigilància i control.

4.2. Les Entitats de Gestió dels drets d'autor

Les entitats de gestió de drets d'autor, són organitzacions autoritzades per representar els interessos dels titulars de drets de propietat intel·lectual. Serveixen per a la gestió col·lectiva d'aquests drets, facilitant als autors un sistema més eficaç de recaptació de drets i persecució d'explotacions il·lícites.

Les diferents entitats que gestionen els drets d'autor estan autoritzades per el Ministerio de Cultura i tenen legitimació ampla per actuar i certs privilegis processals (segons l'article 150 de la LPI). Totes tenen, a més, l'obligació d'establir tarifes generals i de celebrar contractes generals amb associacions d'usuaris com el CHEAT (Confederación Española de hoteles i alojamientos turisticos) (article 157 LPI).

SGAE: (Sociedad General de Autores y Editores)

1. Agrupa autors musicals, audiovisuals i dramàtics, i a editors musicals. Administra i gestiona drets sobre música, teatre i audiovisual.

2. Té contractes de representació recíproca amb gairebé totes les societats d'autor del món i per això representa a molts autors estrangers a Espanya.
3. Té dret a cobrar per la COMUNICACIÓ PÚBLICA A L'HOTEL, incloses les habitacions.

El repertori protegit i gestionat per l'SGAE abarca més de tres milions d'obres dramàtiques i coreogràfiques, composicions musicals de tot tipus de gènere i audiovisuals com llargometratges, curts, documentals, series de televisió etc.

Els autors declaren les seves creacions a la Societat i aquestes passen a formar part del repertori protegit i gestionat per l'SGAE. Cada vegada que una d'aquestes obres s'interpreta, grava, representa, s'emiteix o projecta, l'autor percebeix els drets que li corresponen.

DAMA: (Derechos de Autor de Medios Audiovisuales)

1. Agrupa a directors i guionistes de cinema i televisió, separats de l'SGAE. Tot i les seves diferències, en alguns sectors actuen d'acord amb SGAE.
2. Tenen dret al "pay per view" (pagament per visió) de pel·lícules de socis seus (segons l'article 90.7 LPI)

AGEDI: (Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales)

1. Agrupa als productors fonogràfics i de vídeo clips. Va actuar històricament amb SGAE. Ara actua conjuntament amb els artistes de AIE.
2. Té dret a cobrar per els vídeo clips exhibits en públic i per la música gravada i difosa a l'hotel, que no sigui actuació en viu (Articles 116 i 20.4 LPI).

EGEDA: (Entidad de Gestión de Derecho de los Productores)

1. Agrupa a productors de cinema i de televisió, Així com alguns distribuïdors. Té una dubtosa i molt confosa representació internacional. No tenen els productors audiovisuals tractat internacional al seu favor.
2. Té dret a cobrar per la retransmissió per cable i la comunicació de pel·lícules i series de televisió en locals oberts al públic (segons articles 122 i 20.4 LPI)

3. No te dret a cobrar per les taquilles dels cinemes ni per el “pay per view”. Això ho pot fer el productor a títol individual, pero no la entitat EGEDA.

AIE: (Sociedad de Artistas e Interpretes o Ejecutantes de España)

1. Agrupa a cantants, músics, intèrprets, alguns directors d'orquestra. Actua conjuntament amb AGEDI (per la música enllaunada, és a dir, música no emesa en directe) i a altres efectes amb EGEDA (estratègia del sector hotelier).
2. Té dret a cobrar per els vídeo clips exhibits en públic i per la música retransmesa per cable i la difosa a l'hotel (que no sigui actuació en viu, segons l'article 108.4 i 20.4 LPI).

AISGE: (Artistas Intérpretes Sociedad de Gestión)

1. Agrupa a actors, ballarins i actors de doblatge.
2. Té dret per la comunicació de pel·lícules a l'hotel, per la retransmissió per cable i per el “pay per view” (segons articles 108.3 i 20.4 LPI)

Aquestes entitats segons l'article 90.4 (1/1996 de la Llei de la Propietat Intel·lectual) són les autoritzades a exercir dos drets: Dret de comunicació pública i el dret de remuneració dels autors i els seus hereus.

4.3. Les Tarifes Generals

Les Tarifes Generals es troben integrades dins de la pàgina web de les entitats de gestió en qüestió i es calculen en base a tres factors:

- 1) En funció del tipus i nombre de comunicació pública que es realitzi al establiment, com els balls, banquets, música en viu o animació.
- 2) Segons la categoria del hotel que va d'una fins a cinc estrelles (*), com més alta sigui la categoria, més elevat serà el cost per els actes que hi esdevinguin.
- 3) Finalment, les tarifes es diferencien també en funció del tipus d'establiment, com són; hotel, hotel rural, apartaments o pensions.

Trobem diverses tarifes per diferents actes de comunicació pública:

- Celebració de balls i/o espectacles d'animació
- Ambientació musical (fil musical i televisions)
- Celebració amb motiu de casaments, banquets, comunions, batejos i actes socials d'altra naturalesa.

Les tarifes són imperatives per a tots els establiments, actualment no existeix la possibilitat de pactar individualment amb les entitats de gestió i establir un tipus de tarifa especial i individual segons cada situació de cada establiment. Les tarifes són d'obligat compliment ja que la seva omisió al pagament pot comportar demandes judicials. D'altra banda existeixen convenis entre Associacions i les entitats de Gestió.

* Veure Annex IV: Tarifes Generals

Exemple:

Suposem que un hotel de quatre estrelles vol realitzar diversos actes de comunicació pública a les seves dependències i vol calcular quina despesa econòmica li comportaria.

Farà 5 banquets de noces a l'any amb 175 començals per banquet, l'animació serà de 4 actes nocturns per setmana durant tot l'any. Pel que fa a l'amenització de música i televisió a qualsevol de les seves dependències serà anual, i realitzarà amenització amb execució humana, com pot ser la música en viu, un total de 30 actes per any.

Per tant, seguint les Tarifes Generals de l'entitat de gestió SGAE s'ha calculat:

- Banquets noces: 5/any 175 començals per banquet

Fins a 75 començals.....117,15 € (per acte)

+ 0'4689 (a partir de 75 com.)

Resultat: $117,15 \times 5 = 585,75$

$500 \times 0,4689 = 234,45$

Total= 820,2€ any

- Animació: 4 actes per setmana= 16 actes al mes

Sessió= 6,42€ x 16= 102'72€ / mes

Total= 1232,64€ any

- Amenització: (Fil musical, televisió i ràdio)

32'91 x 12 = 394'92/any

Amb execució humana= 109'39€ per acte (ex: Musica en viu)

30 per any= 3281'7€

Total= 3676'62€ any

Retribució anual a l'SGAE= **5729'46€ any**

Per a realitzar aquests actes de comunicació pública als clients, l'hotel hauria de pagar anualment un total de 5729'96 euros l'any. Tenint en compte que un hotel de quatre estrelles normalment realitza més actes de comunicació pública que els esmentats al exemple suposat.

4.3.1 Convenis entre la CEHAT i les Entitats de Gestió

Actualment la “Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos” (CEHAT), que agrupa a 60 Associacions provincials d'hotels, pensions i apartaments turístics a nivell nacional, és una confederació que té com a finalitat representar els interessos dels empresaris del sector davant la societat, les administracions públiques i tot tipus d'institucions. Aquesta ha arribat a un acord amb dues entitats que gestionen els drets d'autor com son SGAE i l' “Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales” i “Artistas Interpretes o Ejecutantes” (AGEDI-AIE) i ha firmat dos convenis amb cadascuna de les entitats esmentades.

En primer lloc l'SGAE juntament amb la CEHAT han acordat establir un conveni per regular les relacions entre SGAE i els empresaris que pertanyen a les Associacions integrades a la CEHAT, respecte l'autorització necessària per a que aquests utilitzin lícitament el repertori d'obres de petit dret administratiu per SGAE.

Per arribar a aquest acord, la CEHAT ha hagut de lluitar molt per els seus interessos i els ha reclamat constantment al Tribunal Suprem, que en última instància no els ha donat la raó, però han intentat minimitzar les recaptacions econòmiques que l'SGAE els hi reclamava, sempre dins de les seves possibilitats.

L'últim conveni firmat per les dues parts, amb una duració de cinc anys, data del 1 de Gener de 2008 i finalitzarà el 31 de Desembre de 2013, per tant les tarifes establertes en aquest només variaran segons l'IPC, aquest és doncs, un dels aspectes positius del conveni.

Només podran beneficiar-se de les condicions pactades del conveni, com per exemple les bonificacions d'un 5% sobre les Tarifes Generals, els establiments i/o empresaris que reuneixin les següents condicions:

- 1) Formar part a una Associació membre de la CEHAT, després d'haver estat acreditat mitjançant una certificació expedida per aquests.
- 2) Estar al corrent del pagament dels drets d'autor anteriors de la data d'entrada en vigor del conveni.
- 3) Tenir subscrit o subscriure's al contracte-autorització de les tarifes generals anteriors a la data del conveni.
- 4) Domiciliar els pagaments que es deriven de la remuneració fixada en el contracte-autorització al compte corrent d'una entitat bancària o caixa d'estalvis. La no domiciliació del pagament comportarà l'aplicació automàtica de les Tarifes Generals.
- 5) Notificar qualsevol canvi que afecti als components de la tarifa o a les modalitats d'amenització incorporades amb posterioritat a la firma del contracte-autorització.

Un cop aquests requisits es compleixen dins del conveni esmentat s'estableixen unes deduccions sobre les Tarifes Generals que només podran beneficiar-se els membres de la CEHAT que compleixin amb aquests requisits anomenats anteriorment.

- a) Deducció per domiciliació bancària, amb una deducció del 5%, aquest descompte s'estableix per facilitar les gestions que impliquen la retribució del pagament a cada membre de l'Associació.
- b) Deducció per pagament anticipat amb una deducció del 2'5% per pagament semestral anticipat dins del primer mes del semestre, i una deducció del 5,0% per el pagament anual anticipat dins del segon mes de l'anualitat.
- c) Deducció per la entrega de les declaracions de casaments, balls i espectacles variats, amb un 5% de deducció.

Aquestes deduccions que s'apliquen sobre les Tarifes Generals poden entendre's més com un incentiu, ja que animen a fer els pagaments corresponents d'una manera ben organitzada i a declarar totes les celebracions i/o espectacles, ja que molts hotels intenten i han intentat durant els anys no declarar la seva totalitat d'actes de comunicació pública que tenia lloc al seu establiment per tal d'estalviar-se el pagament d'aquests a l'entitat de gestió.

Ha de quedar clar, que no es un conveni imperatiu, ja que en última instància els empresaris hotelers que formin part de la CEHAT, tenen la total llibertat de gestió sempre i quan es compleixi la normativa vigent. Com a conseqüència d'això haurien d'aferrar-se a les Tarifes Generals, tot i que els membres de la CEHAT no solen posar cap tipus d'impediment per aferrar-se a aquest conveni, ja que, a part de les bonificacions i deduccions ja esmentades anteriorment, l'avantatge fonamental es que comporta una gran facilitat de gestió sobre aquest tema per als empresaris, un cop s'han vist obligats a pagar.

Finalment, trobem el conveni entre la CEHAT i AGEDI-AIE, amb inici del dia 1 de Gener de 2009 i vigent fins el 31 de Desembre de 2013 i per tant les tarifes es revisaran anualment d'acord amb la variació que hagi patit l'IPC durant l'any anterior.

Només es beneficiaran d'aquest conveni de les condicions pactades del present conveni:

- Els empresaris que pertanyin a una Associació membre de la CEHAT, amb la certificació expedida adient.

- Que es proporcioni en tot moment informació verídica i certa a AGEDI i AIE sobre les activitats i les dades que afectin al càlcul correcte de la tarifa que hagin de pagar per els actes de comunicació pública objectes del conveni.
- Que es paguin els rebuts mitjançant domiciliació bancària.

Aquest conveni especifica d'aquesta manera l'àmbit d'aplicació de les seves tarifes:

“Tarifas para la comunicación pública de fonogramas, directamente o contenidos en grabaciones, canales o programas exclusivamente sonoros o no exclusivamente sonoros, en las siguientes dependencias y actividades de los establecimientos hoteleros”

- *Las habitaciones de hotel*
- *Las dependencias comunes tales como vestíbulos, salones de TV, de espera, de estar, pasillos, escaleras, ascensores, piscinas jardines...*
- *Los gimnasios, siempre que sean de uso exclusivo para los huéspedes, estén integrados en la explotación hotelera y no sean objeto de una explotación económica independiente, diferenciada y ajena al establecimiento hotelero, y no se realice publicidad de estos locales diferenciada del hotel ni en el exterior del recinto hotelero ni a través de cualquier otro medio de comunicación existente*
- *Las actividades de animación*

Segons aquesta definició d'àmbit d'aplicació, es pot dir que comporta confusió al llegir-la ja que es pot entendre que les dues entitats (SGAE i AGEDI-AIE) paguen per els mateixos conceptes.

Quan diu que el fonograma es comunica al públic directament es refereix, no a la música en viu, sinó a la música “enllaunada”, és a dir música que ha estat anteriorment gravada, que esta essent emesa per un discjòquei o per un treballador del hotel, indirectament seria el cas de l'emissió per ràdio, fil musical o un altre sistema.

Quan diuen canals exclusivament sonors o no exclusivament sonors, es refereixen a la ràdio o fil musical per els primers, i a televisió, cinema i videoclips els segons.

A diferència del altre conveni, en aquest les tarifes es calculen en funció del nombre d'habitacions d'hotel, de la seva categoria, si es celebren balls en casaments i si es així

doncs, depenent del número màxim de començals i el nombre màxim d'actes realitzats en un any que la oscil·lació es fa fins a 27, entre 27 a 48 i des de 48, s'abonarà dotze mensualitats anuals amb independència del nombre d'actes que es produeixin a cada un dels mesos.

Pel que fa als pagaments, també hi trobem bonificacions i deduccions sobre les Tarifes Generals de l'entitat, semblants a les realitzades per l'SGAE

La principal diferència entre aquests dos convenis es que a l'SGAE se li abonarà un pagament per la música en viu i enllaunada, a més a més tot totes les obres audiovisuals i d'altra banda a l'AGEDI-AIE se li efectuarà el pagament exclusivament per per l'anomenada "música enllaunada", directament escollida per l'hotel o emesa per la ràdio, televisada o difosa per un fil musical, Internet o similar.

Hem d'entendre, doncs, que aquestes entitats ben diferenciades no poden cobrar per els mateixos conceptes.

La CEHAT doncs, és qui porta la iniciativa en la gestió dels drets d'autor ja que és la direcció de la Confederació la que celebra els convenis amb les entitats de gestió, mentre que els hotels es limiten a adherir-se i acceptar el contingut dels convenis. Els hotels no contracten directament amb les entitats de gestió de drets d'autor.

5. Alternatives en la reproducció d'obres d'autor en els establiments hotelers

5.1. La reproducció d'obres lliures (*Copyleft*)

Les entitats gestionen una gran quantitat d'obres, com a conseqüència, ha generat fins ara la sensació de que aquests tenen el dret a la gestió exclusiva del repertori universal de les obres musicals. Però, cal afegir, que en els últims temps, amb l'expansió d'Internet, la "música lliure" ha augmentat la seva difusió i ha originat la coexistència de diferents models de difusió.

D'aquesta manera, juntament amb el tradicional model de protecció de la còpia (copyright) ha sorgit un model que proporciona accés lliure "on line" als continguts i a la difusió lliure de la obra, la seva transformació i fins i tot la seva explotació econòmica.

Es tracta doncs, de models de domini públic i de llicències generals, com són per exemple, les llicències *Creative Commons*, algunes de les quals inclouen la clàusula *copyleft*. Mitjançant aquesta clàusula, el titular pot transformar o modificar l'obra a partir d'una llicència pública general, obligant al responsable de la obra modificada a posar la mateixa a disposició del públic amb les mateixes condicions, això és, permetent el lliure accés i la seva transformació.

Creative Commons és una organització no governamental que té com a objectiu promoure el domini públic i la massificació de la cultura mitjançant un model legal facilitador de la distribució de continguts. Per aquests efectes, "Creative Commons" permet que creadors i artistes puguin especificar que les seves obres poden ser distribuïdes, copiades o ser modificades, sense qui ho faci hagi de demanar permís. Si un creador vol estar protegit per el *copyright*, no necessita fer res, ja que el sistema el protegeix automàticament.

Una llicència *Creative Commons* no significa que no tinguin copyright. Aquest tipus de llicències ofereixen alguns drets a terceres persones donades una sèrie de condicions:

- Reconeixement: El material creat per un artista pot ser distribuït, copiat i exhibit per terceres persones si es mostra als crèdits.

- No Comercial: El material original i els treballs derivats poden ser distribuïts, copiats i exhibits mentre que el seu us no sigui comercial.

- Sense obra derivada: El material creat per un artista pot ser distribuït, copiat i exhibit però no es pot utilitzar per crear un treball derivat del original.

- Compartir Igual: El material creat per un artista pot ser modificat i distribuït però sota la mateixa llicència que l'original.

Amb aquestes quatre condicions combinades es poden generar les sis llicències que es poden escollir:

- Reconeixement – Sense obra derivada
- Reconeixement – Sense obra derivada – No comercial
- Reconeixement – No comercial

- Reconeixement – No comercial – Compartir Igual
- Reconeixement – Compartir Igual

Copyleft és el terme utilitzat en l'àmbit informàtic per designar el tipus de protecció jurídica que confereixen determinades llicències que garantitzen el dret de qualsevol usuari a utilitzar, modificar i redistribuir un programa o els seus derivats, sempre que es mantinguin aquestes mateixes condicions d'utilització i difusió.

Trobem també el concepte de “música lliure”, aquest és un dels exemples de les opcions que es generen després del concepte *copyleft*. Consisteix en una base de dades de cançons creada per ajudar que els autors contactin amb el públic. Els artistes que introdueixen les seves cançons en aquest sistema accepten que aquestes es difonguin gratuïtament sense fins comercials.

Un exemple de música lliure el trobem a “Free Music Archive”, des d'Internet es pot accedir a la música i descarregar-la legalment. Tot i que convé consultar el tipus de llicència ja que pot estar limitat d'alguna manera i potser s'han de complir certs requisits depenent per a que vulgui ser utilitzada.

Aquest últim concepte pot ser una alternativa per als hotelers alhora de reduir costos pel que fa als drets d'autor, tot i que és ben cert que per a concrets actes de comunicació pública la música integrada sota llicències de *Creative Commons* no seria molt adequada, ja que es música molt poc coneguda i en certs actes de comunicació com per exemple un banquet de noces, la música sol ser de caire molt comercial. Per tant aquest concepte quedaria una mica obsolet. Però pel que fa el fil musical o la ràdio, si que seria una bona opció per als establiments que opten per aquesta nova manera de gaudir de la música.

Per contra, l'SGAE ha demandat varis hotels que utilitzaven aquest tipus de “música lliure”, afirmant que el repertori utilitzat era del seu domini, concretament en la Sentència d'un hotel de Burgos, on aquest ha estat eximit de pagar la quantitat de 2.157'15 € que SGAE reclamava per no pagar els drets de la propietat intel·lectual de la música que l'establiment emetia a través del fil musical, la Sentència ha dictat que no es podia demostrar que l'establiment no utilitzés les llicències lliures.

5.2. Externalització de la gestió dels drets d'autor: El cas de Telefònica

Molts hotels deixen en mans d'empreses externes la gestió de diversos departaments com podrien ser el de comptabilitat o bugaderia, per tal d'evitar processos administratius. En el cas de drets d'autor també existeix aquesta possibilitat.

Telefònica ofereix un servei anomenat “serveis de música” que es dedica a la investigació, desenvolupament i comercialització de solucions integrals de música.

Un dels serveis que ofereix és per a hotels, on s'ha desenvolupat una solució musical adaptada a cada tipologia de negoci. Les diferents solucions que es defineixen són ambientacions musicals en funció del públic objectiu que acudeix als diversos establiments:

- Hotel turístic
- Hotel de negocis – urbà
- Hotel no especialitzat (hotels, pensions y motels)

Els avantatges de disposar d'un pack musical creat per a hotels es que l'empresari “s'oblida” de gestionar totes les operacions que deriven del drets d'autor, on l'empresa contractada passa a ser la responsable de tota la gestió, l'empresari paga un preu global per tot el servei on ja s'inclouen els drets d'autor que s'han de pagar a les corresponents entitats.

Es gestionen diversos tipus de comunicació pública, com és el fil musical, canals temàtics, música personalitzada i música en espera.

Pel que fa a la comunicació pública realitzada per actuacions en viu, o animacions, per exemple, hauria de ser l'empresari l'encarregat de gestionar els drets d'autor amb la entitat corresponent, ja que la obligació de declarar els balls celebrats és del propietari de l'empresa, que és qui ha de pagar aquest dret.

VI. Conclusions

Un cop finalitzat el treball, a la primera conclusió que s'arriba és que segons aquesta Sentència, la del Tribunal de Justícia Europeu de 7 de Desembre de 2006, posa punt i final al llarg camí que ha generat la interpretació de l'article 20 de la Llei de la Propietat Intel·lectual pel que fa als actes de comunicació pública realitzats per mitjà d'aparells televisió instal·lats a les habitacions dels establiments hotelers.

En conseqüència, aquesta posició ha estat admesa íntegrament en les següents Sentències del Tribunal Suprem a l'estat espanyol.

Tot i que, les citades habitacions són un espai on l'individu desenvolupa el seu àmbit de privacitat, no resulta possible la seva identificació absoluta amb el domicili. Una cosa és el domicili a efectes de la protecció dels drets fonamentals, i una altra molt diferent es l'exclusió dels drets d'autor basada en l'àmbit de privacitat que es desenvolupa al seu interior.

D'altra banda, com s'ha pogut contemplar en el apartat 4 "Incidència en el preu dels serveis" de l'apartat I, on s'especifica l'article 17 del Decret Català 54/1994, més concretament als apartats 17.1 i 17.2 on diu que:

17.1 Els establiments hotelers no poden cobrar cap quantitat als seus clients per la utilització dels serveis comuns de què disposin aquests.

17.2 Tenen la consideració de serveis comuns als efectes del que s'estableix al paràgraf anterior:

[...]

d) Les televisions.

[...]

Veiem que en l'últim apartat s'inclouen les televisions, es tracta per tant d'una norma que resulta difícil de conciliar amb l'última Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees. Senyala que la reproducció d'una obra executada mitjançant una televisió sigui en una habitació o en una zona comuna, representa un acte de comunicació al públic i les entitats que gestionen aquest dret han de rebre la seva remuneració econòmica adient.

La pregunta que es planteja es que si les televisions esdevenen per al client un servei comú, és a dir, un servei gratuït, per quin motiu les entitats de gestió poden demanar l'efecte d'un pagament per aquest servei si en última instància això provoca una despesa al empresari i aquest li repercuteix econòmicament al client?

En l'àmbit del sector turístic totes les despeses que pot arribar a generar un consumidor, d'una manera o altra se li repercuteix en la factura de la compra del servei, per tant la proposta seria la de reformar d'alguna manera l'article 17.2 del Decret Català 53/1994, per eliminar el servei de televisió dels serveis comuns i incloure'l entre els serveis complementaris previstos al decret 53/1994.

D'aquesta manera, el servei de poder contemplar la televisió no significaria un cost exclusiu del responsable del hotel, sinó que també el client aportaria una quantitat econòmica per gaudir d'aquest servei ja que indirectament li està ocasionant una despesa al empresari. Cal afegir que aquest decret és de l'any 1994 i ha quedat antic i s'hauria de reformar ja que com s'ha esmentat abans, és molt difícil de conciliar amb la Sentència del TJCEE del 2006 ja esmentada.

Aquesta proposta hauria de significar la incorporació d'un deure d'informar sobre els preus dels serveis a tots els consumidors.

Per tant la conclusió final sobre l'estat de la qüestió del treball i una possible solució és que; si el fet que un hotel tingui instal·lades a les seves habitacions aparells televisius, independentment de que el client en faci ús o no, generen un cost, els empresaris haurien de tenir l'opció de cobrar per l'utilització de les seves televisions, i d'aquesta manera, compartir la despesa de drets d'autor que aquestes generen amb el client. Ja sigui incorporant a totes les habitacions un sistema de pagament individual i automàtic que amb l'incorporació de monedes es pugui visualitzar el so i la imatge (com es fa als hospitals) o bé oferint el servei de televisió com un servei suplementari de l'establiment, amb una quota fixada per dies, per exemple.

Tot i això cal dir, que les operacions i processos que les entitats de gestió actualment exigeixen al sector turístic hotelier resulten un aspecte bastant complicat de gestionar, ja que per fer-ho s'ha de tenir gran constància de tots els actes de comunicació pública que puguin tenir lloc al establiment, enviar les sol·licituds d'autorització, fer els pagaments

corresponents cada cert temps, etc. És per això que molts empresaris del sector turístic lluiten per tal de que no es cobrin aquests drets d'autor i busquen possibles sol·lucions amb les entitats de gestió per a que es vegin més afavorits en aquest tema.

Referent als models alternatius de gestió dels drets d'autor que han estat citats als apartats 5.1 i 5.2 del treball, afegir, que són models que s'han de donar a conèixer més en el sector. La seva implantació minimitzaria els passos administratius a seguir que exigeixen les entitat de gestió.

VII. Bibliografia

Normativa:

- Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, regularizando, aclarando y armonizando las disposiciones legales vigentes sobre la materia. BOE (Boletín Oficial del Estado) 22-4-1996
- Ley 22/1987, de 11 de Noviembre, de Propiedad Intelectual. Boletín Oficial del Estado, 17 de Noviembre de 1987 num. 0275 (BOE) (Article 17)
- Decret 53/1994, de 8 de Febrer, sobre el règim de preus, reserves i serveis complementaris en establiments d'allotjament turístic. (DOCG núm. 1904, pàg. 3725, de 3/6/1994) (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya)
- Ley de Enjuiciamiento Criminal, promulgada por Real Decreto de 14 de septiembre de 1982 (Article 557)
- Directiva 2001/29/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 22 de Mayo de 2001 relativa a la armonización de determinados aspectos de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en la sociedad de la información (Diario Oficial de las Comunidades Europeas L 167/10 de 22 de Junio de 2001)

Llibres:

- Pérez de Ontiveros Baquero, Carmen; Casas Vallés, Ramón; Erdozáin López, Jose Ramon; Valdés Alonso, Alberto; Martínez Ayuso, Miguel Ángel; Prólogo: Bercovitz Rodriguez-Cano, Rodrigo. (2008). "La obra Audiovisual en la Reforma de la Ley de Propiedad Intelectual". Aranzadi. Cizur Menor. 220 pàg.
- Bart, Stephen. (2001) "Hospitality Law: Managing Legal Issues In The Hospitality Industry". Editorial: John Wiley & Sons Inc.

Recursos electrònics:

-Tarifes SGAE

Sociedad General de Autores y Editores . Establecimientos hoteleros: Celebración de bailes y/o espectáculos de animación.

http://www.sgae.es/tipology/est/item/es/30643_30722.html

http://www.sgae.es/tipology/est/item/es/30653_30739.html [Consulta: 8 de Febrer].

- Contractes SGAE

Sociedad General de Autores y Editores. Establecimientos hoteleros: Contrato-Autorización para la utilización del repertorio musical en bailes celebrados con motivo de bodas, banquetes y actos sociales de análoga naturaleza.

<http://www.sgae.es/resources/pdf/2/6/1241609739362.pdf> [Consulta: 23 Febrer]

- Convenis

Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos (CEHAT) (2004). Convenios SGAE i AIE (2008). <http://www.cehat.com/frontend/cehat/base.php> [Consulta: 23 Febrer]

- Ministeri de Cultura

Ministerio de Cultura. Gobierno de España. Àrees: La propietat Intel·lectual:

Subjectes. <http://ca.www.mcu.es/propiedadInt/CE/PropiedadIntelectual/Sujetos.html>

[Consulta: 9 de Febrer]

- Noticies

“Un hotel, exento de pagar a la SGAE porque pudo usar licencias libres”. El País Digital > Tecnología. Agencia EFE. (Sevilla - 22/04/2008)

http://www.elpais.com/articulo/internet/hotel/exento/pagar/SGAE/pudo/usar/licencias/libres/elpepupetec/20080422elpepupetec_8/Tes. [Consulta: 23 Febrer]

“Los hoteles tendrán que pagar un canon de 61 millones anuales por ofrecer televisión en sus habitaciones”. El Economista Digital > Empresas y finanzas. Agencia EFE.

(01/06/2007). <http://www.eleconomista.es/empresas-finanzas/noticias/222291/06/07/Los->

[hoteles-tendran-que-pagar-un-canon-de-61-millones-anuales-por-ofrecer-television-en-sus-habitaciones.html](#). [Consulta: 26 Febrer]

[Base de dades Aranzadi:](#)

Sentencies del Tribunal Suprem sobre la Propietat Intel·lectual:

- Sentència del Tribunal Suprem de 18 de Juliol de 1994
- Sentència del Tribunal Suprem del 11 de Març de 1996
- Sentència del Tribunal Suprem del 24 de Setembre de 2002
- Sentència del Tribunal Suprem de 31 de Gener de 2003
- Sentència del Tribunal Suprem de 10 de Maig de 2003
- Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 2006

VIII. Annexos

Annex I: Entrevistes

Aquí es presenten tres entrevistes, dues realitzades a dos hotels de quatre i tres estrelles i una entrevista a l'SGAE, una entitat de gestió dels drets autors i de la propietat intel·lectual.

Entrevista a Hotel ****

- Els actes de comunicació pública es realitzen en les habitacions o en espais comuns? Hi ha diferenciació de tarifes en ambdós casos?

Segons l'última Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats europees, dins de l'àmbit de les habitacions del hotel, s'hi produeix acte de comunicació pública. Tot i que no hi estem gaire d'acord amb aquesta última Sentència.

- Repercuteix d'alguna manera la reproducció d'obres al preu dels serveis?

Si, totes les despeses que es generen al hotel, d'alguna manera es veuen reflectides al preu final que el client ha de pagar.

- Reprodueixen obres lliures? Tenen alguna llicència per a reproduir-les. Quina mena de llicències? Breu explicació.

No, no les coneixem.

- Descrigui breument les operacions i processos que realitza l'establiment amb respecte a la gestió dels drets d'autor.

Tenim un Conveni firmat, ja que aquest hotel forma part de la CEHAT, llavors tenim unes bonificacions respecte les tarifes generals, però alhora de fer un ball de cap d'any, o un banquet de noces ho hem de notificar a l'SGAE mitjançant un escrit amb responent una sèrie de preguntes com, el nombre de començals, la data i mes de la celebració, si es un sopar o un dinar, si es cobrarà entrada o no...

- Han de pagar drets d'autor tots els canals televisions amb independència de la tècnica emprada per transmetre la senyal?

Si, volia contractar una empresa externa pagant el pagament per les imatges emeses a les televisions de totes les habitacions i tot l'hotel en general, que ja incloguessin els drets d'autor però em sortia molt més car que declarant a l'SGAE directament.

- Distingeixen entre les diverses tècniques emprades per transmetre la senyal a l'hora de gestionar els drets d'autor?

No, ja que hem de pagar igualment.

Entrevista a Hotel ***

- Els actes de comunicació pública es realitzen en les habitacions o en espais comuns? Hi ha diferenciació de tarifes en ambdós casos?

Segons els recaptadors de drets d'autor s'ha de pagar per les televisions instal·lades a les habitacions, per tant en els dos llocs hi hauria comunicació pública, cosa que nosaltres no hi estem d'acord en pagar per les televisions de les habitacions. Les tarifes es quantifiquen per habitacions.

- Repercuteix d'alguna manera la reproducció d'obres al preu dels serveis?

D'alguna manera si, ja que és una despesa que ens genera el client.

- Reprodueixen obres lliures? Tenen alguna llicència per a reproduir-les. Quina mena de llicències? Breu explicació.

No, no reproduïm obres lliures, perquè la música no és gens comercial i es d'un estil massa informal, però esperem que amb el temps els nous artistes optin per aquest tipus de recurs.

- Descriu breument les operacions i processos que realitza l'establiment amb respecte a la gestió dels drets d'autor.

Doncs, han vingut gent al hotel reclamant els drets d'autor, ens van ensenyar les tarifes i quin tipus de música utilitzàvem, a quines zones del hotel i durant quants dies a la setmana, i ens van establir el tipus de tarifa que havíem de pagar, això incloent les habitacions es clar, però no ens varem poguer negar perquè estaven en el seu dret segons la llei.

- Han de pagar drets d'autor tots els canals televisions amb independència de la tècnica emprada per transmetre la senyal?

Si, nosaltres tenim la parabòlica, emetem canals internacionals perquè tenim un tipus de clientela de diverses nacionalitats.

- *Distingeixen entre les diverses tècniques emprades per transmetre la senyal a l'hora de gestionar els drets d'autor?*

No, perquè sabem que hem de pagar independentment de la senyal que utilitzem.

Entrevista a SGAE

Entrevista al responsable del Departament Comercial

- Una mateixa obra pot ésser objecte de diversos actes de comunicació pública quan es projecta per TV? (ex. un canal de televisió projecta un concert i un client d'un hotel mira aquest concert des de l'habitació)

Si, el de la televisió, és a dir, la retransmissió i el concert en viu en si. Nosaltres cobrem a la cadena de televisió en si, en funció dels ingressos publicitaris i en funció dels ingressos d'exploració i després, en aquest cas l'hotel, pagaria per poder reproduir aquesta exploració posterior.

- Hi ha diferenciació de tarifes segons si els actes de comunicació es realitzen en les habitacions d'un hotel i els espais comuns d'aquest?

Hi ha quatre tipus de tarifes públiques, segons l'exploració que es fa de la música i el pagament per visió (tarifes 2008), aquestes augmenten amb l'IPC

- Per quin motiu la habitació d'un hotel no es considera un espai estrictament domèstic des de el punt de vista de TJCEE?

Perquè segons el Tribunal de Justícia de les Comunitats Econòmiques Europees, el públic d'una habitació d'hotel augmenta considerablement amb el pas de les persones per els diferents allotjaments essent, per tant, cada persona un públic nou, declarant també que el fet d'instal·lar aparells televisius a les habitacions d'hotel, es un servei que repercuteix en el preu, essent un benefici que aporta a l'empresa hotelera.

- En quin criteri es basen per calcular aquest Dret? Quins tipus d'actes de comunicació pública s'estableixen? (balls, banquets, etc.). Número d'assistents, categories d'hotel, nacionalitat del autor, etc.

Hi ha tres tipus de comunicació pública bàsics pel que fa al sector dels establiments hotelers:

Balls d'animació o espectacle

Banquets, balls i casaments

Comunicació pública (Amenització realitzada a través del fil musical i les televisions)

I en funció del nombre d'assistents, la categoria del hotel i altres tipus d'informació que requerim es tarifiquen les tarifes.

*- Quin treball realitza la SGAE com a intermediària un cop s'han cobrat els drets d'autor?
Quina relació té amb els autors?*

Hi ha una empresa externa que fa sondeigs per a nosaltres, un estudi de mercat on d'alguna manera es classifica la música i els seus autors segons les vegades que sona al mercat. Gent física analitza els locals, les llistes de ventes, les emissores de ràdio, la televisió, etc.

- De quina manera les empreses poden conèixer el repertori de les obres els drets d'autor de les quals vostès gestionen?

El nostre repertori es pot conèixer mitjançant la nostra pàgina web, es un aspecte nou de l'empresa, s'introdueix l'autor o el títol de la cançó i es fa una recerca.

- La tècnica emprada per transmetre la senyal és rellevant a l'hora de gestionar els drets d'autor?

No, ja que després de la Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees, on es diu literalment que: *“La distribución de la señal por el establecimiento hotelero a los clientes alojados en sus habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye una comunicación al público, sin que tenga relevancia alguna la técnica que se haya utilizado para la transmisión de la señal”*. Per tant, la senyal no té cap rellevància.

[illegible]

DECLARACIÓN DE BAILES CELEBRADOS CON MOTIVO DE BODAS, BAUTIZOS Y COMUNIONES O EN LOS QUE EL ACCESO DE TODOS LOS ASISTENTES SE REALICE A TRAVÉS DE INVITACIÓN PERSONAL Y NO CONDICIONADA A CONTRAPRESTACIÓN ALGUNA.

Año _____

Firma:

[illegible]

FUNDADA L'ANY 1899

Barcelona, 15 de desembre de 2008

Benvolguts senyors ,

Com que s'apropa la celebració de nombroses festes amb motiu de la Nit de Nadal, el Nadal, Cap d'Any i Reis, volem informar-vos, com ja hem fet en anys anteriors, que si teniu previst dur a terme algun acte relacionat amb les festes en el vostre establiment, ens heu de sol·licitar la corresponent llicència-autorització, ja que el contracte que teniu subscrit amb la Societat General d'Autors i Editors no inclou la comunicació pública d'obres del repertori de la SGAE en aquest tipus de celebracions.

De la mateixa manera, en el supòsit que tingueu prevista l'emissió i/o venda d'entrades, haureu de sol·licitar-ne la corresponent autorització i les entrades hauran d'estar degudament contrasegellades.

En el cas que en el vostre local se celebri alguna de les festes esmentades anteriorment sense que en sigueu l'organitzador, i per tal d'evitar les responsabilitats que pugueu contraure, us suggerim que informeu l'organitzador de la festa de la necessitat d'obtenir la corresponent llicència-autorització.

Per a la tramitació de la vostra llicència, us adjuntem imprès de sol·licitud el qual han de remetre a les nostres oficines el més aviat possible , situades a:

Passeig de Colom, 6 -08002 Barcelona

Telfs: 932-689-000 / Fax : 932-689-001

Per ampliar la informació o per fer-nos alguna consulta, podeu posar-vos en contacte amb la nostra representant Sra. Mª Carmen Campos al telèfon 687-759-270 o bé per correu electrònic sgae.maresme@telefonica.net

També us demanem que, en cas que en el vostre establiment no se celebri cap de les festes esmentades a l'inici de la carta, ens ho comuniqueu per escrit al més aviat possible.

Aprofiteu l'ocasió per agrair-vos anticipadament la vostra col·laboració, desitjar-vos unes bones festes i els nostres millors desitjos per a l'any que comença.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mª Carmen Campos Lainez', is written over a horizontal line.

Mª Carmen Campos Lainez
Representant de Zona

Aquesta és una carta que envia l'SGAE als establiments hotelers per tal de que aquests comuniquin a aquesta si es realitzaran o no actes de comunicació pública a les seves dependències per motius de Nadal o Cap d'any.

En/Na _____, com a DIRECTOR
de l'empresa _____, amb CIF núm _____, sol·licita
l'autorització per poder celebrar un BALL DE CAP D'ANY al local HOTEL
_____ de _____, amb las següents
característiques:
AFORAMENT: 40
☒ SOPAR BALL amb un preu per cobert de 126'17 + IVA €
☐ BALL amb un preu de entrada de _____ €
i es farà càrrec del pagament dels drets d'autor que s'hi generin i del lliurament del
llibret itinerant que recull el títol de les obres interpretades, si l'amenització musical la
porta a terme una orquestra, un grup o un solista.
La utilització de la música de ball es farà mitjançant
☐ Discos/Cassette/CD
☒ Orquestra/Grup _____
(nom de la Orquestra o Grup)
_____ 29 de DESEMBRE de 2008
Signat per l'Empresa,

Aquest últim és un contracte que l'hoteler ha d'omplir per a declarar aquells actes diferents als banquets, casaments, comunions i els d'animació, aquest és l'exemple de la declaració d'un sopar ball de cap d'any on es cobrava un preu per el cobert.

Annex III: Factura Cap d'any 2008 Hotel X

 societat general d'autors i editors		Factura nº _____													
		de _____ de 2009													
C.I.F.: G-28/029643															
Codi Local: _____															
NIF/CIF: _____															
<table border="0"><thead><tr><th>CONCEPTE</th><th>DATA</th><th>IMPORT</th></tr></thead><tbody><tr><td>HUMANA</td><td>des de 31/12/2008 fins a 31/12/2008</td><td>1:</td></tr><tr><td colspan="3">MODALIDAD TAQUILLA Obtención de ingresos taquilla</td></tr><tr><td>BASE DE CÁLCULO</td><td>5.940,00</td><td></td></tr></tbody></table>				CONCEPTE	DATA	IMPORT	HUMANA	des de 31/12/2008 fins a 31/12/2008	1:	MODALIDAD TAQUILLA Obtención de ingresos taquilla			BASE DE CÁLCULO	5.940,00	
CONCEPTE	DATA	IMPORT													
HUMANA	des de 31/12/2008 fins a 31/12/2008	1:													
MODALIDAD TAQUILLA Obtención de ingresos taquilla															
BASE DE CÁLCULO	5.940,00														
<p>Podrá efectuar el pago de esta factura mediante transferencia a la cuenta de SGAE en el BBVA 0182 6035 41 0010721005 o bien por cheque enviado al domicilio de esta entidad, indicando en caso el número de factura a que se refiere el citado pago.</p>															
		Total 138,79 EUR													
		IVA 16,0 % 22,21 EUR													
		TOTAL FACTURA 161,00 EUR													
Atensió al client: Página 1 de 1															
Deleg: Catalunya		Passeig de Colom 6 08002 Barcelona Tel: 93 268 90 00 / Fax: 93 268 90 01													
Entitat de Gestió de Drets d'Autor autorizada per ordre del Ministeri de Cultura d'1 de juny de 1988															

Annex IV: Tarifes Generals SGAE

1. Tarifa General aplicable als balls amb motiu de casaments, banquets, bateigs, comunions i actes socials.

	AÑO 2.008
UTILIZACIÓN DEL REPERTORIO MUSICAL EN BAILES CELEBRADOS CON MOTIVO DE BODAS, BANQUETES, BAUTIZOS, COMUNIONES Y ACTOS SOCIALES DE ANALOGA NATURALEZA (1). M0300900 - M0400900	
<u>TARIFA POR AC</u>	
Hasta 75 comensales	117,15 €
La tarifa se incrementará en 0,4689 € por cada comensal que exceda de los 75.	

2. Tarifas generales aplicables als establiments hotelers per la celebració de balls i/o espectacles d'animació.

Utilización de las **obras del repertorio** SGAE, efectuado en todo el ámbito del establecimiento mediante contraprestación (**video bajo demanda, pago por visión**, etc.)

Por cada visionado o consumo unitario **0,4289 €** independientemente de la categoría del establecimiento.

Utilización de las **obras del repertorio** SGAE, con carácter secundario, por cualquier procedimiento o medio, efectuada en todo el ámbito del establecimiento hotelero, **excluida la ejecución humana**

Tarifa por sesión

Hotel	*	**	***	****	*****
Hasta 100 plazas	3,97	4,76	5,46	6,16	6,88
	Euros	Euros	Euros	Euros	Euros
Por cada 50 plazas más o fracción	0,17	0,17	0,24	0,32	0,38
	Euros	Euros	Euros	Euros	Euros

Cuando el importe que resulte de la aplicación de las presentes tarifas sea inferior a las cantidades señaladas a continuación, el usuario deberá abonar las siguientes tarifas:

Locales con funcionamiento de una a cinco sesiones al mes	69,87 Euros
Por cada 50 plazas más o fracción	94,99 Euros

Annex V: Noticias

Noticia 1:

“Un hotel, exento de pagar a la SGAE porque pudo usar licencias libres”

EFE - Sevilla - 22/04/2008

Un hotel de Burgos, al que la Sociedad General de Autores de España (SGAE) reclamó 2.157 euros por daños morales y materiales, al no pagar los derechos de autor por la música que ofrecía a través de su hilo musical, ha sido absuelto de dicho pago porque pudo obtener la música que ofrecía a través de su hilo musical mediante un sistema de licencias libres.

El hotel ha sido eximido del pago porque no se puede asegurar que todo el repertorio emitido por el hilo musical estuviese protegido por la SGAE, según afirma la sentencia del juzgado de primera instancia 4 de Burgos.

El juez recuerda que existen modelos de dominio público y de licencias generales, llamadas por su nombre en inglés de *creative commons* o *copyleft*, que permiten el uso libre de los contenidos con la única exigencia de ponerlos "a disposición del público con las mismas condiciones, esto es, permitiendo el libre acceso y su transformación".

En el caso del hotel Puerta de Burgos, dice la sentencia que durante el juicio no se pudo determinar el tipo de música que ambientaba sus instalaciones y si parte o la totalidad de ella "habían sido cedida gratuitamente por sus autores a través de licencias de *creative commons*".

La jurisprudencia viene aceptando que, una vez que haya emisión pública de música, se debe presumir que está protegida por derechos de autor y que el demandado es quien debe acreditar que no lo está.

Sin embargo, el juez tiene en cuenta otra "jurisprudencia menor", con sentencias de las audiencias provinciales de Sevilla y Segovia, según las cuales no se puede exigir al hotel la "prueba diabólica" de demostrar que "todas y cada una de las obras que ha emitido no correspondan con las gestionadas" por la SGAE.

Esta entidad gestiona "una ingente cantidad de obras", lo que "ha generado hasta ahora la sensación de que tiene un derecho a la gestión exclusiva del repertorio universal de las obras musicales", dice el juez. Pero añade que en los últimos tiempos, con la expansión de

Internet, "ha alcanzado cierto auge un movimiento denominado de "música libre"", que ha originado "la coexistencia de diferentes modelos de difusión".

Así, junto al tradicional modelo de protección de la copia (*copyright*) ha surgido un modelo que "proporciona acceso libre *on line* a los contenidos y a la difusión libre de la obra, su transformación e incluso su explotación económica".

El juez, por tanto, desestima la demanda de la SGAE porque aportó al juicio unas pruebas "escasas e irrelevantes para acreditar tales extremos" relativos al origen de la música emitida por el hotel.

Noticia 2:

Los hoteles tendrán que pagar un canon de 61 millones anuales por ofrecer televisión en sus habitaciones

Efe | 11:36 - 1/06/2007

El Tribunal Supremo ha determinado que la distribución por parte de los hoteles de la señal de televisión entre sus habitaciones supone un acto de comunicación pública de las obras audiovisuales y, por lo tanto, se abre la puerta a que estos establecimientos paguen un canon que supondría más de 61 millones al año.

Así lo indicaron a EFE fuentes jurídicas tras conocer la **sentencia del pleno de la Sala de lo Civil del Tribunal Supremo**, formado por diez magistrados, que acepta un recurso de casación interpuesto por la Entidad de Gestión de los Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA) en un caso seguido contra una entidad hotelera de Marbella (Málaga).

La sentencia a la que ha tenido acceso EFE, que cierra un proceso iniciado en 1994, ordena al establecimiento "la suspensión de las actividades de retransmisión de obras y grabaciones audiovisuales en cuanto no sean autorizadas" por la organización de productores, que cobra, por este canon, una media de 0,23 euros al día por habitación de hotel ocupada, según fuentes del sector.

Este **canon ya implantado en la Unión Europea** -discutido por las asociaciones hoteleras y cadenas como Sol Meliá o Rafael Hoteles- varía su aplicación en función de la categoría

del hotel, pues para una habitación de un establecimiento de cinco estrellas llegaría a un euro, mientras que sería casi nulo para uno de tres estrellas.

¿A quién afecta?

Según fuentes jurídicas, esta sentencia afectaría al 70 por ciento de los hoteles en España representados por la Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos (CEHAT), dado que la Federación Española de Hostelería y Restauración (FEHR) y las grandes cadenas internacionales de hoteles ya habían firmado acuerdos extrajudiciales con EGEDA.

El secretario de CEHAT, Ramón Estalella, se mostró en contra de la sentencia y criticó de EGEDA "la falta de sensibilidad absoluta hacia el turismo", que "repercutirá en un incremento de precios al cliente final".

De hecho, todavía en diferentes instancias judiciales se mantienen más de una cuarentena de pleitos contra EGEDA, representada por el bufete Suárez de la Dehesa Abogados, por su intención de cobrar el canon.

Los hoteles representados por CEHAT aseguraron que "llegarán hasta el final" en sus litigios contra EGEDA y consideraron "muy difícil" el negociar una tarifa común.

Una larga batalla

En la sentencia del Tribunal Supremo se prohíbe a la entidad mercantil Al-Rima, propiedad de un hotel de lujo marbellí, "reanudar" la retransmisión de obras audiovisuales a través de la televisión, "en tanto no sean expresamente autorizadas" por EGEDA.

Este fallo **revoca una sentencia anterior de la Audiencia Provincial de Málaga, en 1999, y el Juzgado de Primera Instancia número 7 de Marbella, en 1997**, que desestimaban las pretensiones de EGEDA para cobrar al hotel las tarifas establecidas por estas transmisiones a través de la televisión.

El Tribunal Supremo reconoce a EGEDA su derecho a actuar "en representación de los productores de obras y grabaciones audiovisuales" para "la protección y defensas de sus intereses" y habla de "la polémica" de la jurisprudencia relacionada con estos pleitos, que

tuvieron dos sentencias desfavorables a los productores en 1996 y 2003 y otras dos fallos positivos para ellos, en 2002 y 2003.

Jurisprudencia

El Tribunal Supremo modifica ahora la jurisprudencia existente, para adaptarla a lo expresado por el Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas, que consideró como "un acto de comunicación pública" la actividad de los hoteles consistente en la recepción de señales de televisión y posterior distribución a las habitaciones.

Ante ello, el Supremo indica que **"si en el supuesto de los hoteles contemplado hay acto de comunicación pública para los autores también lo hay para los titulares de los derechos fines"** por los que se reclama el canon.

Tras conocer la sentencia, los abogados del despacho Suárez de la Dehesa Abogados, Montserrat Benzal y Jose Antonio Suárez, que representaron a EGEDA, comentaron que el fallo del Tribunal Supremo "pone fin a un largo debate sobre el tema y supone una modificación de la doctrina existente".

Annex VI: Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 2006

SENTENCIA DEL TRIBUNAL DE JUSTICIA (Sala Tercera)

de 7 de diciembre de 2006 (*)

«Derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en la sociedad de la información – Directiva 2001/29/CE – Artículo 3 – Concepto de comunicación al público – Obras difundidas por medio de televisores instalados en habitaciones de hotel»

En el asunto C-306/05,

que tiene por objeto una petición de decisión prejudicial planteada, con arreglo al artículo 234 CE, por la Audiencia Provincial de Barcelona, mediante auto de 7 de junio de 2005, recibido en el Tribunal de Justicia el 3 de agosto de 2005, en el procedimiento entre

Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE)

y

Rafael Hoteles, S.A.,

EL TRIBUNAL DE JUSTICIA (Sala Tercera),

integrado por el Sr. A. Rosas, Presidente de Sala, y los Sres. A. Borg Barthet, J. Malenovský (Ponente), U. Lõhmus y A. Ó Caoimh, Jueces;

Abogado General: Sra. E. Sharpston;

Secretaria: Sra. M. Ferreira, administradora principal;

habiendo considerado los escritos obrantes en autos y celebrada la vista el 4 de mayo de 2006;

consideradas las observaciones presentadas:

- en nombre de la Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE), por los Sres. R. Gimeno-Bayón Cobos y P. Hernández Arroyo, abogados;
- en nombre de Rafael Hoteles, S.A., por el Sr. R. Tornero Moreno, abogado;
- en nombre del Gobierno francés, por los Sres. G. de Bergues y J.-C. Niollet, en calidad de agentes;
- en nombre de Irlanda, por el Sr. D.J. O'Hagan, en calidad de agente, asistido por el Sr. N. Travers, BL;
- en nombre del Gobierno austriaco, por la Sra. C. Pesendorfer, en calidad de agente;
- en nombre del Gobierno polaco, por el Sr. K. Murawski, la Sra. U. Rutkowska y el Sr. P. Derwicz, en calidad de agentes;
- en nombre de la Comisión de las Comunidades Europeas, por los Sres. J.R. Vidal Puig y W. Wils, en calidad de agentes;

oídas las conclusiones de la Abogado General, presentadas en audiencia pública el 13 de julio de 2006;

dicta la siguiente

Sentencia

- 1 La petición de decisión prejudicial se refiere a la interpretación del artículo 3 de la Directiva 2001/29/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de mayo de 2001, relativa a la armonización de determinados aspectos de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en la sociedad de la información (DO L 167, p. 10).
- 2 Dicha petición se ha presentado en el marco de un litigio entre la Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) y Rafael Hoteles, S.A. (en lo sucesivo,

«Rafael Hoteles»), en relación con la supuesta vulneración por esta empresa de los derechos de propiedad intelectual gestionados por la SGAE.

Marco jurídico

Derecho internacional aplicable

- 3 El Acuerdo sobre los Aspectos de los Derechos de Propiedad Intelectual relacionados con el Comercio, que figura en el anexo 1 C del Acuerdo de Marrakech por el que se establece la Organización Mundial del Comercio, se aprobó en nombre de la Comunidad Europea mediante la Decisión 94/800/CE del Consejo, de 22 de diciembre de 1994, relativa a la celebración en nombre de la Comunidad Europea, por lo que respecta a los temas de su competencia, de los acuerdos resultantes de las negociaciones multilaterales de la Ronda Uruguay (1986-1994) (DO L 336, p. 1).
- 4 El artículo 9, apartado 1, del Acuerdo sobre los Aspectos de los Derechos de Propiedad Intelectual relacionados con el Comercio dispone:

«Los Miembros observarán los artículos 1 a 21 del Convenio de Berna (1971) y el Apéndice del mismo. No obstante, en virtud del presente Acuerdo ningún Miembro tendrá derechos ni obligaciones respecto de los derechos conferidos por el artículo 6 *bis* de dicho Convenio ni respecto de los derechos que se derivan del mismo.»
- 5 Con arreglo al artículo 11 del Convenio de Berna para la Protección de las Obras Literarias y Artísticas (Acta de París de 24 de julio de 1971), en su versión modificada el 28 de septiembre de 1979 (en lo sucesivo, «Convenio de Berna»):

«1. Los autores de obras dramáticas, dramático-musicales y musicales gozarán del derecho exclusivo de autorizar:

  - i) la representación y la ejecución pública de sus obras, comprendidas la representación y la ejecución pública por todos los medios o procedimientos;
  - ii) la transmisión pública, por cualquier medio, de la representación y de la ejecución de sus obras.

2. Los mismos derechos se conceden a los autores de obras dramáticas o dramático-musicales durante todo el plazo de protección de sus derechos sobre la obra original, en lo que se refiere a la traducción de sus obras.»
- 6 El artículo 11 *bis*, apartado 1, del Convenio de Berna dispone:

«Los autores de obras literarias y artísticas gozarán del derecho exclusivo de autorizar:

  - i) la radiodifusión de sus obras o la comunicación pública de estas obras por cualquier medio que sirva para difundir sin hilo los signos, los sonidos o las imágenes;
  - ii) toda comunicación pública, por hilo o sin hilo, de la obra radiodifundida, cuando esta comunicación se haga por distinto organismo que el de origen;

- iii) la comunicación pública mediante altavoz o mediante cualquier otro instrumento análogo transmisor de signos, de sonidos o de imágenes de la obra radiodifundida.»
- 7 La Organización Mundial de la Propiedad Intelectual (OMPI) adoptó en Ginebra, el 20 de diciembre de 1996, el Tratado de la OMPI sobre interpretaciones o ejecuciones y fonogramas y el Tratado de la OMPI sobre derecho de autor. Ambos Tratados se aprobaron en nombre de la Comunidad mediante la Decisión 2000/278/CE del Consejo, de 16 de marzo de 2000 (DO L 89, p. 6).
- 8 El artículo 8 del Tratado de la OMPI sobre derecho de autor dispone:
- «Sin perjuicio de lo previsto en los artículos 11.1)ii), 11 *bis*.1)i) y ii) [...] del Convenio de Berna, los autores de obras literarias y artísticas gozarán del derecho exclusivo de autorizar cualquier comunicación al público de sus obras por medios alámbricos o inalámbricos, comprendida la puesta a disposición del público de sus obras, de tal forma que los miembros del público puedan acceder a estas obras desde el lugar y en el momento que cada uno de ellos elija.»
- 9 En la conferencia diplomática de 20 de diciembre de 1996 se adoptaron declaraciones concertadas acerca del Tratado de la OMPI sobre derecho de autor.
- 10 La declaración concertada relativa al artículo 8 del mencionado Tratado es del siguiente tenor:
- «Queda entendido que el simple suministro de instalaciones físicas para facilitar o realizar una comunicación, en sí mismo, no representa una comunicación en el sentido del presente Tratado o del Convenio de Berna. También queda entendido que nada de lo dispuesto en el artículo 8 impide que una Parte contratante aplique el artículo 11 *bis*.2).»

Normativa comunitaria

- 11 A tenor del noveno considerando de la Directiva 2001/29:
- «Toda armonización de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor debe basarse en un elevado nivel de protección, dado que tales derechos son primordiales para la creación intelectual. Su protección contribuye a preservar y desarrollar la creatividad en interés de los autores, los intérpretes, los productores, los consumidores, la cultura, la industria y el público en general. Por lo tanto, la propiedad intelectual ha sido reconocida como una parte integrante del derecho de propiedad.»
- 12 Conforme al décimo considerando de la misma Directiva:
- «Para que los autores y los intérpretes puedan continuar su labor creativa y artística, deben recibir una compensación adecuada por el uso de su obra, al igual que los productores, para poder financiar esta labor. La inversión necesaria para elaborar productos tales como fonogramas, películas o productos multimedia, y servicios tales como los servicios “a la carta”, es considerable. Es indispensable una protección jurídica adecuada de los derechos de propiedad intelectual para garantizar la

disponibilidad de tal compensación y ofrecer la oportunidad de obtener un rendimiento satisfactorio de tal inversión.»

- 13 A tenor del decimoquinto considerando de la Directiva 2001/29:

«La Conferencia Diplomática celebrada en diciembre de 1996 bajo los auspicios de la [OMPI] llevó a la adopción de dos nuevos Tratados, el “Tratado de la OMPI sobre derechos de autor” y el “Tratado de la OMPI sobre interpretación o ejecución y fonogramas”, que versan respectivamente sobre la protección de los autores y sobre la protección de los intérpretes o ejecutantes y de los productores de fonogramas. Estos Tratados actualizan de forma significativa la protección internacional de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor, incluso en relación con la denominada “agenda digital”, y mejoran los medios para combatir la piratería a nivel mundial. La Comunidad y la mayoría de los Estados miembros han firmado ya dichos Tratados y se están tomando las oportunas disposiciones para la ratificación de los mismos por la Comunidad y los Estados miembros. La presente Directiva está destinada también a dar cumplimiento a algunas de las nuevas obligaciones internacionales.»

- 14 A tenor del vigésimo tercer considerando de dicha Directiva:

«La presente Directiva debe armonizar en mayor medida el derecho de autor de la comunicación al público. Este derecho debe entenderse en un sentido amplio que incluya todo tipo de comunicación al público no presente en el lugar en el que se origina la comunicación. Este derecho debe abarcar cualquier tipo de transmisión o retransmisión de una obra al público, sea con o sin hilos, incluida la radiodifusión. Este derecho no debe abarcar ningún otro tipo de actos.»

- 15 El vigésimo séptimo considerando de la Directiva 2001/29 enuncia:

«La mera puesta a disposición de las instalaciones materiales necesarias para facilitar o efectuar una comunicación no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la presente Directiva.»

- 16 El artículo 3 de la mencionada Directiva dispone lo siguiente:

«1. Los Estados miembros establecerán en favor de los autores el derecho exclusivo a autorizar o prohibir cualquier comunicación al público de sus obras, por procedimientos alámbricos o inalámbricos, incluida la puesta a disposición del público de sus obras de tal forma que cualquier persona pueda acceder a ellas desde el lugar y en el momento que elija.

2. Los Estados miembros concederán el derecho exclusivo a autorizar o prohibir la puesta a disposición del público, por procedimientos alámbricos o inalámbricos, de tal forma que cualquier persona pueda tener acceso a ellos desde el lugar y en el momento que elija:

- a) a los artistas, intérpretes o ejecutantes, de las fijaciones de sus actuaciones;
- b) a los productores de fonogramas, de sus fonogramas;

- c) a los productores de las primeras fijaciones de películas, del original y las copias de sus películas;
- d) a los organismos de radiodifusión, de las fijaciones de sus emisiones, con independencia de que éstas se transmitan por procedimientos alámbricos o inalámbricos, inclusive por cable o satélite.

3. Ningún acto de comunicación al público o de puesta a disposición del público con arreglo al presente artículo podrá dar lugar al agotamiento de los derechos a que se refieren los apartados 1 y 2.»

Normativa nacional

17 El Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, que regulariza, aclara y armoniza las disposiciones legales vigentes sobre la materia (en lo sucesivo, «LPI»), fue aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril (BOE nº 97, de 22 de abril de 1996).

18 El artículo 17 de la LPI prevé:

«Corresponde al autor el ejercicio exclusivo de los derechos de explotación de su obra en cualquier forma y, en especial, los derechos de reproducción, distribución, comunicación pública y transformación, que no podrán ser realizadas sin su autorización, salvo en los casos previstos en la presente Ley.»

19 El artículo 20, apartado 1, de la LPI establece lo siguiente:

«Se entenderá por comunicación pública todo acto por el cual una pluralidad de personas pueda tener acceso a la obra sin previa distribución de ejemplares a cada una de ellas.

No se considerará pública la comunicación cuando se celebre dentro de un ámbito estrictamente doméstico que no esté integrado o conectado a una red de difusión de cualquier tipo.»

Litigio principal y cuestiones prejudiciales

20 La SGAE es la entidad encargada de la gestión de los derechos de propiedad intelectual en España.

21 La SGAE considera que, durante el período comprendido entre junio de 2002 y marzo de 2003, en el hotel propiedad de Rafael Hoteles se realizaron actos de comunicación pública de obras pertenecientes al repertorio que gestiona por medio de la utilización de televisores y de aparatos de difusión de música ambiental. Por estimar que estos actos vulneraban los derechos de propiedad intelectual relativos a tales obras, la SGAE presentó una demanda ante el Juzgado de Primera Instancia nº 28 de Barcelona con el objeto de que se condenara a Rafael Hoteles al pago de una indemnización compensatoria.

- 22 El Juzgado de Primera Instancia nº 28 de Barcelona desestimó parcialmente la demanda por sentencia dictada el 6 de junio de 2003. Consideró que la utilización de los televisores en las habitaciones del hotel no daba lugar a actos de comunicación pública de obras gestionadas por la SGAE. Sin embargo, la demanda se estimó parcialmente debido a la existencia notoria en los hoteles de zonas comunes dotadas de televisores y de música ambiental.
- 23 Tanto la SGAE como Rafael Hoteles interpusieron recurso de apelación ante la Audiencia Provincial de Barcelona, que resolvió suspender el procedimiento y plantear al Tribunal de Justicia las siguientes cuestiones prejudiciales:
- «1) Si la instalación en las habitaciones de un hotel de aparatos de televisión a los que se distribuye por cable la señal de televisión captada, por vía satélite o terrestre, constituye un acto de comunicación pública sobre el que se extiende la pretendida armonización de las normativas nacionales de protección de los derechos de autor prevista en el artículo 3 de la Directiva [2001/29].
  - 2) Si entender la habitación de un hotel como un ámbito estrictamente doméstico, para dejar de considerar comunicación pública la realizada a través de aparatos de televisión a los que se distribuye la señal previamente captada por el hotel, es contrario a la protección de los derechos de autor preconizada por la Directiva [2001/29].
  - 3) A los efectos de la protección de los derechos de autor frente a actos de comunicación pública prevista en la Directiva [2001/29], si la comunicación que se lleva a cabo a través de un televisor dentro de una habitación dormitorio de un hotel puede considerarse pública por tener acceso a la obra un público sucesivo.»

Sobre la solicitud de reapertura de la fase oral

- 24 Mediante escrito recibido en el Tribunal de Justicia el 12 de septiembre de 2006, Rafael Hoteles solicitó la reapertura de la fase oral del procedimiento, en virtud del artículo 61 del Reglamento de Procedimiento del Tribunal de Justicia.
- 25 La solicitud se justifica por la supuesta incoherencia de que adolecen las conclusiones presentadas por la Abogado General. Rafael Hoteles alega que la respuesta negativa a la primera cuestión que se propone en dichas conclusiones supone necesariamente que se responda también negativamente a las cuestiones segunda y tercera, para las que, sin embargo, la Abogado General ha propuesto que se dé una respuesta afirmativa.
- 26 A este respecto, procede recordar que ni el Estatuto del Tribunal de Justicia ni su Reglamento de Procedimiento prevén la posibilidad de que las partes presenten observaciones en respuesta a las conclusiones presentadas por el Abogado General (véase, en particular, el auto de 30 de marzo de 2006, Emanuel, C-259/04, Rec. p. I-3089, apartado 15).
- 27 El Tribunal de Justicia puede ordenar de oficio, a propuesta del Abogado General o a instancia de las partes la reapertura de la fase oral, conforme al artículo 61 de su

Reglamento de Procedimiento, si considera que no está suficientemente informado o que el asunto debe dirimirse basándose en una alegación que no ha sido debatida entre las partes (véanse, en particular, las sentencias de 13 de noviembre de 2003, Schilling y Fleck-Schilling, C-209/01, Rec. p. I-13389, apartado 19, y de 17 de junio de 2004, Recheio – Cash & Carry, C-30/02, Rec. p. I-6051, apartado 12).

- 28 Sin embargo, el Tribunal de Justicia considera que, en el caso de autos, dispone de todos los elementos de que precisa para pronunciarse.
- 29 Por consiguiente, no procede acordar la reapertura de la fase oral del procedimiento.

Sobre las cuestiones prejudiciales

Observaciones preliminares

- 30 En primer lugar, debe señalarse que, en contra de lo que sostiene Rafael Hoteles, el supuesto que se plantea en el asunto principal no se rige por la Directiva 93/83/CEE del Consejo, de 27 de septiembre de 1993, sobre coordinación de determinadas disposiciones relativas a los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en el ámbito de la radiodifusión vía satélite y de la distribución por cable (DO L 248, p. 15), sino por la Directiva 2001/29. Esta última se aplica a toda comunicación al público de obras protegidas, mientras que la Directiva 93/83 no prevé más que una armonización mínima de ciertos aspectos de la protección de los derechos de autor y de los derechos afines en caso de comunicación al público vía satélite o de distribución por cable de emisiones procedentes de otros Estados miembros. Como ha declarado ya el Tribunal de Justicia, a diferencia de lo que sucede con la Directiva 2001/29, estas normas de armonización mínima no proporcionan elementos que permitan responder a las cuestiones que pueden plantearse en una situación semejante a la que es objeto de las presentes cuestiones prejudiciales (véase, en este sentido, la sentencia de 3 de febrero de 2000, Egeda, C-293/98, Rec. p. I-629, apartados 25 y 26).
- 31 En segundo lugar, debe recordarse que de las exigencias tanto de la aplicación uniforme del Derecho comunitario como del principio de igualdad se desprende que el tenor de una disposición de Derecho comunitario que, como las de la Directiva 2001/29, no contenga una remisión expresa al Derecho de los Estados miembros para determinar su sentido y su alcance debe ser objeto normalmente de una interpretación autónoma y uniforme en toda la Comunidad (véanse, en particular, las sentencias de 9 de noviembre de 2000, Yiadom, C-357/98, Rec. p. I-9265, apartado 26, y de 6 de febrero de 2003, SENA, C-245/00, Rec. p. I-1251, apartado 23). Por lo tanto, carece de fundamento la afirmación del Gobierno austriaco de que corresponde a los Estados miembros determinar el contenido del concepto de «público» al que se refiere, sin definirlo, la Directiva 2001/29.

Sobre las cuestiones primera y tercera

- 32 Por sus cuestiones primera y tercera, que procede examinar conjuntamente, el órgano jurisdiccional remitente solicita esencialmente que se dilucide si la distribución de una señal a través de aparatos de televisión a los clientes alojados en las habitaciones de un establecimiento hotelero constituye un acto de comunicación al

público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29 y si la instalación de televisores en las habitaciones de dicho establecimiento constituye por sí sola un acto de este tipo.

- 33 A este respecto, ha de señalarse que la mencionada Directiva no precisa qué debe entenderse por «comunicación al público».
- 34 Según reiterada jurisprudencia, para interpretar una disposición de Derecho comunitario, debe tenerse en cuenta no sólo su tenor, sino también su contexto y los objetivos perseguidos por la normativa de la que forma parte (véanse, en particular, las sentencias de 19 de septiembre de 2000, Alemania/Comisión, C-156/98, Rec. p. I-6857, apartado 50, y de 6 de julio de 2006, Comisión/Portugal, C-53/05, Rec. p. I-0000, apartado 20).
- 35 Por otro lado, los textos de Derecho comunitario deben interpretarse, en la medida de lo posible, a la luz del Derecho internacional, en particular cuando dichos textos tengan por objeto precisamente la aplicación de un acuerdo internacional celebrado por la Comunidad (véase, en este sentido, la sentencia de 14 de julio de 1998, Bettati, C-341/95, Rec. p. I-4355, apartado 20 y jurisprudencia citada).
- 36 Del vigesimotercer considerando de la Directiva 2001/29 se desprende que el concepto de comunicación al público debe entenderse en un sentido amplio. Esta interpretación resulta, además, indispensable para la consecución del objetivo principal de dicha Directiva, que, como se deriva de sus considerandos noveno y décimo, se concreta en lograr un elevado nivel de protección en favor, entre otros, de los autores, con el fin de que éstos puedan recibir una compensación adecuada por el uso de su obra y, concretamente, en el caso de su comunicación al público.
- 37 El Tribunal de Justicia ha declarado que, en lo que atañe a este concepto, el término «público» hace referencia a un número indeterminado de telespectadores potenciales (sentencias de 2 de junio de 2005, Mediakabel, C-89/04, Rec. p. I-4891, apartado 30, y de 14 de julio de 2005, Lagardère Active Broadcast, C-192/04, Rec. p. I-7199, apartado 31).
- 38 En un contexto como el del asunto principal, es necesario, por un lado, seguir un enfoque global que tenga en cuenta no sólo a los clientes alojados en las habitaciones del establecimiento hotelero, que son los únicos a los que se refieren expresamente las cuestiones prejudiciales, sino también a los clientes que se encuentren presentes en cualquier otra zona del establecimiento y puedan acceder allí a un aparato de televisión. Por otro lado, hay que tomar en consideración la circunstancia de que normalmente la clientela de un establecimiento de este tipo se renueva con rapidez. Por lo general, se trata de un número considerable de personas, por lo que debe estimarse que forman un público a los efectos del objetivo principal de la Directiva 2001/29, mencionado en el apartado 36 de la presente sentencia.
- 39 Además, si se tienen en cuenta los efectos acumulativos que provoca, la posibilidad que se concede a tales telespectadores potenciales de acceder a la obra puede adquirir en este contexto una importancia significativa. Por lo tanto, poco importa que los únicos destinatarios sean los ocupantes de las habitaciones y que éstos,

individualmente considerados, no tengan más que una trascendencia económica limitada para el propio hotel.

- 40 Asimismo, procede considerar que las comunicaciones que se efectúan en circunstancias como las del asunto principal son comunicaciones realizadas por un organismo de retransmisión distinto al de origen, en el sentido del artículo 11 *bis*, apartado 1, inciso ii), del Convenio de Berna. Por lo tanto, estas transmisiones se dirigen a un público que no coincide con el previsto para el acto de comunicación original de la obra, es decir, a un público nuevo.
- 41 Como se explica en la Guía sobre el Convenio de Berna, documento interpretativo elaborado por la OMPI que, sin tener fuerza vinculante, es un instrumento útil para la exégesis del Convenio, el autor, al autorizar la radiodifusión de su obra, sólo tiene en cuenta a los usuarios directos, es decir, a los poseedores de aparatos receptores que captan los programas individualmente o en un ámbito privado o familiar. De conformidad con dicha Guía, a partir del momento en que se efectúa esta captación para destinarla a un auditorio todavía más vasto, a veces con fines de lucro, es una nueva fracción del público receptor la que puede beneficiarse de la escucha o de la visión de la obra, con lo cual la comunicación de la emisión a través de altavoz o instrumento análogo no constituye ya la simple recepción de la emisión misma, sino un acto independiente mediante el cual la obra emitida es comunicada a un público nuevo. Como se precisa en la misma Guía, esta recepción pública da lugar al derecho exclusivo de autorización, que corresponde al autor.
- 42 A este respecto, la clientela de un establecimiento hotelero es efectivamente un público nuevo. La distribución de la obra radiodifundida a esta clientela a través de aparatos de televisión no constituye un simple medio técnico para garantizar o mejorar la recepción de la emisión de origen en su zona de cobertura. Por el contrario, el establecimiento hotelero interviene, con pleno conocimiento de las consecuencias de su comportamiento, para dar a sus huéspedes la posibilidad de acceder a la obra protegida. Si no tuviera lugar esta intervención, los clientes, aun cuando se encontraran dentro de la mencionada zona, no podrían, en principio, disfrutar de la obra difundida.
- 43 Además, se desprende de los artículos 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29 y 8 del Tratado de la OMPI sobre derecho de autor que para que haya comunicación al público basta con que la obra se ponga a disposición del público, de tal forma que quienes lo compongan puedan acceder a ella. Por consiguiente, no es decisivo a este respecto, en contra de lo afirmado por Rafael Hoteles e Irlanda, el hecho de que los clientes que no hayan encendido el televisor no hayan tenido acceso efectivo a las obras.
- 44 Por otro lado, como se deriva de los datos que constan en los autos transmitidos al Tribunal de Justicia, debe considerarse que la intervención del establecimiento hotelero para dar acceso a sus clientes a la obra radiodifundida es una prestación de servicios suplementaria efectuada con el objetivo de obtener algún beneficio. No puede negarse que la inclusión de este servicio influye en la categoría del hotel y, por tanto, en el precio de las habitaciones. En consecuencia, se estime o no que, como alega la Comisión de las Comunidades Europeas, la existencia de un fin lucrativo no es una condición necesaria para que se dé una comunicación al público, ha quedado

acreditado en cualquier caso que en circunstancias como las que son objeto del asunto principal la comunicación se orienta por un fin lucrativo.

- 45 En cuanto a la cuestión de si la instalación de aparatos de televisión en las habitaciones de un establecimiento hotelero constituye por sí sola un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29, debe recordarse que el vigésimo séptimo considerando de dicha Directiva precisa, con arreglo al artículo 8 del Tratado de la OMPI sobre derecho de autor, que «la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales necesarias para facilitar o efectuar una comunicación no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la [mencionada] Directiva».
- 46 Sin embargo, si bien la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales – en la que generalmente participan, además del establecimiento hotelero, empresas especializadas en la venta o el alquiler de televisores no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la Directiva 2001/29, tales instalaciones posibilitan técnicamente el acceso del público a las obras radiodifundidas. Por tal motivo, la distribución de la señal por el establecimiento hotelero a los clientes alojados en sus habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye una comunicación al público, sin que tenga relevancia alguna la técnica que se haya utilizado para la transmisión de la señal.
- 47 Por consiguiente, procede responder a las cuestiones primera y tercera que, si bien la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la Directiva 2001/29, la distribución de una señal por un establecimiento hotelero a los clientes alojados en sus habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de dicha Directiva, sea cual fuere la técnica empleada para la transmisión de la señal.

Sobre la segunda cuestión

- 48 Por su segunda cuestión, el órgano jurisdiccional remitente pregunta en esencia si el carácter privado de los dormitorios de un establecimiento hotelero impide que se considere que la comunicación de una obra en tales habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29.
- 49 A este respecto, Irlanda afirma que debe distinguirse entre los actos de comunicación o de puesta a disposición de las obras que tengan lugar en el ámbito privado de las habitaciones de un establecimiento hotelero y los que se efectúen en las zonas públicas del mismo establecimiento. No puede acogerse esta tesis.
- 50 Se desprende tanto del tenor como del espíritu de los artículos 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29 y 8 del Tratado de la OMPI sobre derecho de autor, que exigen la autorización del autor no para las retransmisiones en lugares públicos o abiertos al público, sino para los actos de comunicación por los que se permite al público acceder a la obra, que el carácter privado o público del lugar en el que se produce la comunicación no tiene relevancia alguna.

- 51 Además, conforme a lo dispuesto en la Directiva 2001/29 y en el Tratado de la OMPI sobre derecho de autor, el derecho de comunicación al público incluye la puesta a disposición del público de las obras de tal forma que cualquier persona pueda acceder a ellas desde el lugar y en el momento que elija. El derecho de poner la obra a disposición del público y, por tanto, de comunicarla al público quedaría manifiestamente desprovisto de contenido si no abarcara también las comunicaciones efectuadas en lugares privados.
- 52 En apoyo de la tesis relativa al carácter privado de las habitaciones de los hoteles, Irlanda ha invocado también el Convenio Europeo para la Protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales, firmado en Roma el 4 de noviembre de 1950, y, más concretamente, su artículo 8, conforme al cual se prohíbe toda injerencia arbitraria o desproporcionada de la autoridad pública en la esfera de actividad privada. Tampoco puede acogerse este argumento.
- 53 Debe señalarse, a este respecto, que Irlanda no precisa quién sería, en un contexto como el del asunto principal, la víctima de dicha injerencia arbitraria o desproporcionada. Apenas puede concebirse que Irlanda se refiera a los clientes, que disfrutan de la señal que reciben sin tener ninguna obligación de compensación para con los autores. Resulta manifiesto que tampoco puede tratarse del establecimiento hotelero, puesto que, aun cuando proceda considerar que está obligado a pagar dicha compensación, no puede estimarse víctima de una infracción del artículo 8 del Convenio Europeo para la Protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales, toda vez que las habitaciones, una vez alquiladas a los clientes, no forman parte de su esfera privada.
- 54 Habida cuenta de las consideraciones que preceden, procede responder a la segunda cuestión que el carácter privado de los dormitorios de un establecimiento hotelero no impide que se considere que la comunicación de una obra en tales habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29.

Costas

- 55 Dado que el procedimiento tiene, para las partes del litigio principal, el carácter de un incidente promovido ante el órgano jurisdiccional nacional, corresponde a éste resolver sobre las costas. Los gastos efectuados por quienes, no siendo partes del litigio principal, han presentado observaciones ante el Tribunal de Justicia no pueden ser objeto de reembolso.

En virtud de todo lo expuesto, el Tribunal de Justicia (Sala Tercera) declara:

- 1) Si bien la mera puesta a disposición de las instalaciones materiales no equivale en sí misma a una comunicación en el sentido de la Directiva 2001/29/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de mayo de 2001, relativa a la armonización de determinados aspectos de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en la sociedad de la información, la distribución de una señal por un establecimiento hotelero a los clientes alojados en sus habitaciones, efectuada por medio de**

televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de dicha Directiva, sea cual fuere la técnica empleada para la transmisión de la señal.

- 2) El carácter privado de los dormitorios de un establecimiento hotelero no impide que se considere que la comunicación de una obra en tales habitaciones, efectuada por medio de televisores, constituye un acto de comunicación al público en el sentido del artículo 3, apartado 1, de la Directiva 2001/29**

